

T-70/2025.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata
Polgármester

A Képviselő-testület nyilvános ülésének anyaga.
(2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1) bek.)

ELŐTERJESZTÉS **a Képviselő-testület ülésére**

Tárgy: Döntés a 2024. évi átfogó gyermekvédelmi értékelés elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít.

Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja. A beszámoló, átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete tartalmazza. A gyermekvédelmi munkában résztvevő intézmények e szempontok figyelembevételével készítették el 2024. évi átfogó értékelésüket amelyet az Egyesített Szociális Intézmény koordinált és szerkesztett össze.

Az előterjesztést véleményezésre megküldöm az *Egészségügyi, Szociális és Oktatási Bizottság* részére. Kérem a Bizottságot, hogy az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Egészségügyi, Szociális és Oktatási Bizottság határozat

Az Egészségügyi, Szociális és Oktatási Bizottság a kerületi intézmények 2024. évi átfogó gyermekvédelmi értékelését megtárgyalta javasolja a Képviselő-testületnek elfogadásra.

(döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Kérem a Tisztelt *Képviselő-testületet* az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Képviselő-testület határozat

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a fenntartásában működő kerületi intézmények 2024. évi átfogó gyermekvédelmi értékelését
(*döntéshozatal módja: egyszerű többség*)

Budapest, 2025. *04.30.*

Egyetért: **Jeneiné dr. Rubovszky Csilla Ph.D**
alpolgármester

Szentgyörgyvölgyi Péter
polgármester

Törvényességi szempontok szerint ellenőrizte:

dr. Tusor Gabriella
jegyző

Melléklet: gyermekvédelmi beszámoló

GYERMEKVÉDELMI BESZÁMOLÓ

2024

Plangár Petra

Család- és Gyermekjóléti központvezető

Forró Rita

Intézményvezető

Tartalom

Tartalom	2
I. Bevezetés	4
II. A település demográfiai mutatói a 0-18 éves korosztály adatai	4
III. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása	4
III. 1. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet	4
III. 2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	5
III.2.1 Pénzbeli ellátás	5
III.2.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás	6
III. 3. Normatív gyermekétkeztetés	6
III. 4. Szünidei gyermekétkeztetés	6
III. 5. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 7/2023. (III.2.) önkormányzati rendelete alapján biztosított támogatások:	7
III. 6. 1 Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 6/2023. (III.2.) Önkormányzati rendelete alapján, a gyermekeket nevelő családok részére biztosított támogatások.....	9
III. 6. 2 Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat Képviselő-testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 7/2023. (III.2.) Önkormányzati rendelete alapján, a gyermekeket nevelő családok részére biztosított támogatások.....	9
III. 7. A település szolgáltatástervezési koncepciója.....	10
IV. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása	12
IV. 1. Gyermekek napközbeni ellátása – Bölcsődei ellátás	12
IV. 2. Gyermekjóléti szolgáltatás	13
IV. 2. 1. Gyermekek Átmeneti Otthona	13
IV. 2. 2. Családok Átmeneti Otthona	14
V. Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ	15
V.1. A család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai egység	16
V. 1. 1. Családsegítés	16
V. 1. 2. Gyermekjóléti alapellátás	17

V. 2. A Család-és Gyermekjóléti Központ feladatait ellátó szakmai egység	25
V. 2. 1. Esetmenedzseri munka	25
V. 2. 2. Speciális szolgáltatások	27
V. 2. 3. Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás	31
V. 2. 4. A Család- és Gyermekjóléti Központ kapcsolatrendszere	38
V. 2. 5. Észlelő- és jelzőrendszer	38
VI. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a GYVT. előírásai alapján	40
VII. Bűnmegelőzési program	41
VIII. Civil szervezetek.....	42

I. BEVEZETÉS

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) meghatározza a gyermekek alapvető jogait, a jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekvédelemmel foglalkozó intézmények feladatait.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében minden év május 31. napjáig a települési önkormányzat beszámolót készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet értelmében a Család és Gyermekjóléti Központ minden év február 28-ig tanácskozást szervez, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelik a jelzőrendszer éves működését, ezen túlmenően áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAI

- 0-3 évesek száma: 449 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 415 fő, tartózkodási hellyel rendelkezik: 34 fő)
- 4-6 évesek száma: 402 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 355 fő, tartózkodási hellyel rendelkezik: 47 fő)
- 7-14 évesek száma: 1296 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 1187 fő, tartózkodási hellyel rendelkezik: 109 fő)
- 15-18 évesek száma: 540 fő (ebből állandó lakóhellyel rendelkezik: 476 fő, tartózkodási hellyel rendelkezik: 64 fő)
- **Összesen: 2687 fő**

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

III. 1. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 67/A. §. (1) bekezdése alapján, hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a

rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A §. (2) bekezdése alapján, halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

III. 2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a jogszabályban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, és ha megfelel a jogszabályban foglalt feltételeknek, a szünidei gyermekétkeztetésnek, a természetbeni támogatásnak, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

2024. július 01. napjától a Gyvt. módosítása okán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi értékhatára megemelésre került az alábbiak szerint:

- a jövedelmi értékhatár megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 180%-ról 245%-ra, amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek,
- a jövedelmi értékhatár megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 160%-ról 225%-ra, a fentiekhez nem tartozó esetekben.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma a 2024. december 31-i állapot szerint összesen 17 fő.

A 2024. évben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása ügyében benyújtott elutasított kérelmek száma: 9.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása ügyében benyújtott kérelmek elutasításának fő oka a jogszabályban meghatározott jövedelemhatár túllépése, néhány esetben a család vagyoni helyzete.

III.2.1 Pénzbeli ellátás

A 2024-es évben, az arra jogosultak pénzbeli támogatásban részesültek, az alábbiak szerint:

- alapösszegű pénzbeli támogatás (RGYK-ban részesülő gyermekek vagy saját jogán jogosult kérelmezők esetében): 6.000.- Ft/gyermek/alkalom
- emelt összegű pénzbeli ellátás (RGYK-ban részesülő és hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vagy saját jogán jogosult kérelmezők esetében): 6.500.- Ft/gyermek/alkalom

2024-ben 198.000.- Ft összegű pénzbeli támogatást került kifizetésre.

III.2.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2024-ban egy fő részesült pénzbeli ellátásban, havonta 6.270.- Ft összegben, emellett évi két alkalommal 8.400.- Ft összegű pótlékban.

III. 3. Normatív gyermekétkeztetés

A Kormány a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény módosításával 2015. szeptember 1-től kiterjesztette az ingyenes bölcsődei és óvodai étkeztetésre való jogosultsági kört, mellyel minél szélesebb körben kívánták térítésmentesen biztosítani az étkeztetést az arra rászorulóknak.

A hatályos szabályozás szerint, a bölcsődében és az óvodában az ingyenes étkeztetésre való jogosultság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekeken kívül megilleti a három vagy több gyermeket nevelő családok gyermekeit, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő szülők gyermekeit, nevelésben vett gyermekeket, továbbá azon családok gyermekeit is, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkel csökkentett összegének 130%-át. A jövedelem alapján adott kedvezmény a szülők nyilatkozatán alapul.

A két intézménytípusba járó gyerekek közül a 2024 decemberi állapot szerint az óvodások 35%-a (371 főből 129 fő) és a bölcsődések 20 %-a (64 főből 13 fő) részesült az ingyenes étkeztetésben, mely az előző évi adatokhoz képest az óvodáknál 7% csökkenést, a bölcsődéknél 1% emelkedést mutat.

III. 4. Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 2016. január 1-jétől önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként határozta meg a szünidei gyermekétkeztetést, és a hátrányos helyzetű, és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére történő biztosítását kötelező önkormányzati feladatként jelölte meg. A települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli, egyszeri meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos

helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, illetve ezen kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja a jogszabályban meghatározott időtartamban.

A korábbi években a képviselő-testület határozatban döntött arról, hogy az adott évben hány fő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek étkeztetését biztosítja önként vállalt feladatként.

A képviselő-testület a 2023. évben a korábbiaktól eltérően, rendeleti szinten szabályozta ezen gyermekek étkeztetésének kérdését. A gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendeletben foglaltak alapján a képviselő-testület a nyári szünidei gyermekétkeztetés keretében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére a szülő, törvényes képviselő kérelmére a Gyvt. 21/C. § (2) bekezdés b) pont ba) alpont szerinti időtartamban – létszámi megkötés nélkül – ingyenesen biztosítja. Az igények felmérése a Család- és Gyermekjóléti Központ együttműködésével történik, a nyári szünidet megelőzően, legkésőbb az adott év május 1. napjáig.

III. 5. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat
Képviselő-testületének, a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 7/2023. (III.2.)
önkormányzati rendelete alapján biztosított támogatások:

2024. évben módosításra került a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) és a szociális juttatások rendszeréről szóló 7/2023. (III.2.) önkormányzati rendelet, a képviselő-testület az alábbi, önként vállalt ellátások tekintetében a jövedelemhatárok megemeléséről döntött:

- a nevelési támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 250%-ról 300%-ra,
- a tömegközlekedési támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 750%-ról 950%-ra, gyermekét egyedül nevelő szülő esetében 800%-ról 1000%-ra, három vagy több gyermeket nevelő szülő (nagy családosok) esetében 900%-ról 1100%-ra,
- a környezettudatos közlekedési eszköz vásárlásának támogatása jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 750%-ról 950%-ra, gyermekét egyedül nevelő szülő esetében 800%-ról 1000%-ra, három vagy több gyermeket nevelő szülő esetében 900%-ról 1100%-ra,
- az időszaki támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 750%-ról 950%-ra, gyermekét egyedül nevelő szülő esetében 800%-ról 1000%-ra, három vagy több gyermeket nevelő szülő (nagy családosok) esetében 900%-ról 1100%-ra,
- a mosható nadrárpelenka támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 500%-ról 950%-ra, orvosi javaslattal rendelkező kérelmező esetében 800%-ról 1000%-ra, tartós beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő szülő esetében 800%-ról 1000%-ra, három vagy több gyermeket nevelő szülő (nagy családosok) esetében 900%-ról 1100%-ra,
- a kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság jövedelmi értékhatára megemelésre került a gyermekét egyedül nevelő, és/vagy tartós beteg gyermeket nevelő szülő esetében szociális vetítési alap összegének 550%-ról 700%-ra, a három vagy több

- gyermeket nevelő családok (nagycsaládosok), valamint a 0-18 éves korú súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő szülők esetében 900%-ról 1000%-ra,
- a belvárosi kismamabérlés támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 750%-ról 900%-ra, gyermeket egyedül nevelő szülő esetében 800%-ról 1000%-ra, három vagy több gyermeket nevelő szülő esetében 900%-ról 1100%-ra,
 - a három vagy több gyermeket nevelő szülők (nagycsaládosok) részére nyújtott, fűtési szezonban történő időszakos támogatás jövedelmi értékhatára megemelésre került a szociális vetítési alap összegének 1100%-ról 1200%-ra.

A képviselő-testület január hónapban a családok anyagi biztonságának, valamint a kerületi fiatalok digitalizációjának elősegítése érdekében három új, önként vállalt ellátási forma bevezetéséről döntött, így kívánva támogatni a kerületi családokat és fiatalokat. Az új szabályozás szerint, az Önkormányzat a gyermeket nevelő családok részére belvárosi családtámogatást és belvárosi étkezési térítési díjtámogatást biztosít, a fiatalok részére okoseszköz vásárlásához nyújt segítséget a belvárosi „Élj okosan” támogatással.

2024.évben belvárosi étkezési térítési díjtámogatásban 101 gyermek jogán részesült a szülő/törvényes képviselő.

Ezen új, önként vállalt ellátási formák a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) számú önkormányzati rendeletben kerültek szabályozásra.

Gyermekek védőoltás költségeinek átvállalása

A képviselő-testület a belvárosi 0-18 éves korú gyermekek Magyarországon ajánlott védőoltásának költségeit átvállalja, az oltóanyagok beszerzéséről és a házi gyermekorvosokhoz történő eljuttatásáról a Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálat gondoskodik. Az Önkormányzat a 2024. évben ezen ellátásra 12.588.243.-Ft összeget fordított.

A **babaköszöntő csomag** természetbeni támogatás, amelynek formája egy egyszeri támogatási csomag, amely a kerületi Védőnői Szolgálat közreműködése útján a gyermek születését követő 180 napon belül igényelhető. A 2024. évben 39 család részére juttattunk el babaköszöntő csomagot az V. kerületben a védőnői szolgálat, illetve az Önkormányzat képviseletében a polgármester meghatalmazottja útján.

A Képviselő-testület a kerületi önkormányzat fenntartásában/működtetésében lévő gyermekintézmények részére, súlyos allergiás anafilaxia esetére életmentő gyógyszer beszerzéséről továbbá a kerületi lakcímmel rendelkező gyermekek részére az injekcióhoz való térítésmentes hozzájutást biztosít, szakmai iránymutatások alapján, továbbá megbízta Belváros-Lipótváros Egészségügyi Szolgálatát, hogy az **adrenalin injekció** beszerzésével, a használat betanításával és a felhasználással járó feladatokat lássa el.

III. 6. 1 Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat
Képviselő-testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 6/2023.
(III.2.) Önkormányzati rendelete alapján, a gyermekeket nevelő családok
részére biztosított támogatások

Ellátás típusa	Jogosultak száma (fő vagy család)	Ellátásra fordított összeg
Nevelési támogatás	13 család	1.145.000.-Ft
Tömegközlekedési támogatás	81 család	2.421.900.-Ft
Környezettudatos közlekedési eszköz vásárlásának támogatása	121 fő	4.174.500.-Ft
Időszaki támogatás	98 család	5.960.000.-Ft
Szociális tanulmányi ösztöndíj	6 család	416.100.-Ft
Beiskolázási támogatás	10 család	384.750.-Ft
Fiatalkorú életkezdési támogatása	70 fő	3.833.191.-Ft
Karácsonyi támogatás	13 család	360.000.-Ft
Belvárosi útravaló támogatás	11 fő	1.100.000.-Ft
Belvárosi családtámogatás	171 fő	4.873.500.-Ft
Belvárosi „Élj okosan” támogatás	64 fő	6.400.000.-Ft

III. 6. 2 Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat
Képviselő-testületének, a szociális juttatások rendszeréről szóló 7/2023.
(III.2.) Önkormányzati rendelete alapján, a gyermekeket nevelő családok
részére biztosított támogatások

Ellátás típusa	Jogosultak száma (fő vagy család)	Ellátásra fordított összeg
Belvárosi kismamabérlet támogatás	17 fő	610.650.- Ft
Nagycsaládos fűtéstámogatás	30 fő	1.481.760.- Ft

Ellátás típusa	Jogosultak száma (fő vagy család)	Ellátás összege
Kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság (3 vagy több gyermeket nevelő család részére)	43 fő	havi 15.000.- Ft vásárlási keretösszegre 100% kedvezmény
Kedvezményes élelmiszervásárlási jogosultság (0-18 éves korú súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család részére)	5 fő	havi 15.000.- Ft vásárlási keretösszegre 100 % kedvezmény

III. 7. A település szolgáltatástervezési koncepciója

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló, 1993. évi XXXI. törvény (Szt.) 92. § (3) bekezdése szerint, a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzata 2024-ben felülvizsgálta szolgáltatástervezési koncepcióját, amely a 2022. év január 1-jétől 2023. december 31. napjával bezárólag eltelt időszak alatti változásokat, eredményeket tárja fel. A felülvizsgálat a jogszabályi kötelezettségen felül bemutatja az elmúlt két év szociális ágazatának eredményeit, fejlesztéseit is. Beszámol arról, hogy az Önkormányzat a kerületben ellátja a kötelező feladatait, valamint továbbra is biztosítja az eddig meglévő önként vállalt szociális feladatokat, illetve új ellátási formák bevezetésével tovább bővítette az ellátórendszert, amely a kerületi polgárok szociális biztonságát szolgálja. A 2024. évi felülvizsgálat módszertana követi az előző évek struktúráját, a koncepció helyzetképet ad és aktualizálja a demográfiai mutatókat, bemutatja a szociális ellátórendszert, a legfőbb jogszabályi változásokat, tartalmazza az elért eredményeket és válaszol a megjelenő új szolgáltatási igényekre.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat célja a tradicionális értékek megőrzésével a kerületben élő állampolgárok számára a minőségi élet feltételeinek biztosítása. Ennek eszköze olyan ellátórendszer működtetése, amely lehetőséget teremt arra, hogy a kerületben élők szociális biztonságban, méltóságban, kiszolgáltatottság nélkül éljenek.

Az Önkormányzat vezetésének fontos célkitűzése, hogy megőrizze az elért eredményeket, ellátási biztonságot nyújtson az arra rászorulóknak, illetve prevenciók lehetőségeket biztosítson a kerület lakosságának.

Az Önkormányzat célja, hogy a jövőben egy egymást kiegészítő és erősítő, három pilléren nyugvó szociálpolitikai rendszer működjön a kerületben:

- I. pillér: pénzügyi ellátások rendszere,
- II. pillér: természetbeni ellátások rendszere,
- III. pillér: szolgáltatások rendszere.

A következő felülvizsgálat 2026. évben esedékes, a 2024. január 01. napjától 2025. december 31. napjáig történő időszakra kiterjedően.

A tavalyi évben is megtartásra kerültek az évek óta sikeresen biztosított akciók, amelyben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, nevelési támogatásban részesülő, fogyatékkal élő gyermeket nevelő, három vagy több gyermeket nevelő családok is részesülhettek, mint az almaosztás, a húsvéti sonka biztosítása, illetve az őszi időszakban esedékes burgonyavásár, a karácsonyi kedvezményes fenyőfávasár.

A 2024 évben is segítséget nyújtottunk az iskolakezdéshez a kerületben élő családok részére, az önkormányzat ügyfélszolgálati irodáján ingyenes füzetcsomagot vehettek át az V. kerületben lakó, általános iskolás gyermekek, amely mellé a korábbi évekhez hasonlóan POKET zsebkönyvet is választhattak a diákok. A megmaradt füzetcsomagok a helyi általános iskolákba, óvodákba kerültek kiszállításra, ahol az intézményvezetők az év során az arra rászoruló tanulók részére osztották ki, illetve az óvodák a különböző fejlesztő (pl: logopédiai) foglalkozásokon tudták felhasználni.

A települési szinten működő programok közül továbbra is ki kell emelni a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft által működtetett **Belvárosi Közösségi Tér** programjait. Az intézmény rendkívül széles körű és magas színvonalú programokat és szolgáltatásokat nyújt az V. kerületben élő gyermekek, szülők számára.

Belváros Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete 2021. szeptember 16-ai ülésén döntött arról, hogy kerületünk is csatlakozik a Vándorbölcső Mozgalomhoz, amellyel a belvárosba érkező újszülötteket köszöntjük a közösségben. A korábbi évhez hasonlóan, 2024-ben is jelentkezhetnek a felhívásra a kerületi, gyermeket váró kismamák.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata a 2024. évben is támogatta a kerületi óvodába, illetve általános iskolába járó gyermekek úszásoktatását a 2021-ben átadásra kerülő, Vadász utcai V30 Sportközpontban működő Tanuszoda és úszómedencék használatának lehetőségével. Emellett a V30 Sportközpontban nyári úszótáborozásban részt vevő, 4-12 éves belvárosi gyermekek részére 15.000.-Ft összegű támogatást nyújtott Önkormányzatunk.

Az Önkormányzat a sportban, tanulásban, művészeti tevékenységben tehetséges belvárosi fiatalokat az évben is Belváros Ifjú Sportolója Ösztöndíjban, Belváros Ifjú Tehetsége Ösztöndíjban, illetve Belvárosi Művészeti Ösztöndíjban részesítette, ezzel is segítve őket céljaik elérésében. Önkormányzatunk fiatalok tehetséggondozása ügyében végzett munkáját 2024-ben Tehetségbarát Önkormányzat Díjjal ismerték el.

Emellett továbbra is biztosítjuk a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének segítése érdekében a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszert, az elmúlt évek gyakorlata alapján, az összes pályázó támogatásával, évi 10 hónapon keresztül.

Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a helyi lakosság nagy számban vesz részt programjaikon. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, illetve azok rendezvényeit.

A 2023. évben, a fővárosi kerületek közül elsőként, a Magyar Vöröskereszt által meghirdetett pályázaton elnyert Humanitárius település címére 2024-ben is sikeresen pályáztunk, amely a Vöröskereszt eszmeiségét és alapelveit tiszteletben tartó, céljai megvalósításában tevékenyen résztvevő közösségek elismerése.

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata Gyvt. által meghatározott kötelező feladatai:

- Bölcsődei ellátás /Gyvt. 41.§/
- Gyermek átmeneti otthona /Gyvt. 50.§/
- Gyermekjóléti Szolgáltatás /Gyvt. 39.§/

A gyermek napközbeni ellátását integráltan Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Egyesített Bölcsődék intézménye (1055 Budapest, Balaton u. 10.), a gyermek átmeneti otthona szolgáltatást ellátási szerződés keretében a Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működtetett gyermek átmeneti otthona (1088 Budapest, Szentkirályi u. 15.), míg a gyermekjóléti szolgáltatást összevont formában Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye (Család- és Gyermekjóléti Központ, 1056 Budapest, Havas u. 2.) biztosítja.

IV. 1. Gyermek napközbeni ellátása – Bölcsődei ellátás

Gyermek napközbeni ellátásának, gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, az ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.

A gyermek napközbeni ellátását Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődék intézményének 3 telephelye biztosítja:

- Papnövelde u. 4-6. - székhely
- Balaton utca 10. - telephely
- Széchenyi rakpart 7. - telephely

A 2024-es évben a három telephelyen az engedélyezett gyermeklétszám 134 fő.

A szolgáltatás ellátási területe: elsődlegesen Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerülete, továbbá Budapest Főváros és Pest megye közigazgatási területe.

A gyermekvédelmi ellátásokról szóló 6/2023. (III.2.) önkormányzati rendelet 23. §. (3) bekezdése alapján a kerületi gyermek elhelyezése után fennmaradó bölcsődei férőhelyekre az Önkormányzat által működtetett intézményekben, illetve egyéb közintézményekben dolgozók gyermeki felvehető 25%-os méltányossági keretben. A méltányossági hatáskör gyakorlója a polgármester.

A szolgáltatás igénybevétele: az ellátást az 1997. évi XXXI. törvény 42. § alapján kell biztosítani. A bölcsődei ellátás a gyermek 20 hetes korától vehető igénybe a 3. életév betöltéséig, illetve legfeljebb a már megkezdett nevelési év végéig.

A szolgáltatás igénybevételének rendje:

A bölcsődékbe való beiratkozás a szeptemberben kezdődő nevelési évre május második hetében történik. A kijelölt időszakon túl, az üresen maradt férőhelyekre a nevelési év folyamán is lehetséges a felvétel.

A szolgáltatás iránti kérelmet az Egyesített Bölcsődék vezetőjéhez (intézményvezető) a gyermek szülői felügyeleti jogával rendelkező szülőnek vagy törvényes képviselőnek kell benyújtania. A kérelem elbírálásáról az intézményvezető dönt.

Az elbírálásnál előnyt élvez:

- az a család, aki családgondozásban részesül, és a gyermek fejlődése érdekében napközbeni ellátás szükséges,
- az a család, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- egyedülálló szülő,
- az a szülő, aki orvosilag igazolt állapota miatt nem tudja ellátni gyermekét,
- az a család, melyben a nevelt kiskorúak száma három vagy ennél több,
- az a gyermek, aki esetében gyámhatósági határozat alapján gyámként kirendelt hozzátartozó látja el a gondozási-nevelési feladatokat

A felvételtől, valamint a felvételi kérelem elutasítása esetén az intézményvezető írásban értesíti a kérelmezőt. A felvételi kérelem – férőhely hiánya miatti - elutasítása esetén, az intézményvezető egyben arról is tájékoztatja a szülőt, hogy gyermeke várólistára kerül.

Férőhely-üresedés esetén a kérelmező értesítést kap a felvétel lehetőségéről, valamint az elhelyezés időpontjáról.

A bölcsődei ellátás igénybevételének első napján az intézményvezető a kérelmezővel, illetve a törvényes képviselővel írásban megállapodást köt a Gyvt. 32.§ (5) és (7) bekezdésében meghatározottak alapján.

IV. 2. Gyermekjóléti szolgáltatás

IV. 2. 1. Gyermek Átmeneti Otthona

A gyermekjóléti alapellátás keretében az Önkormányzat a Gyvt. 50. § és 94. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően a gyermekek átmeneti otthoni elhelyezését ellátási szerződés keretében biztosítja. Az ellátási szerződésben foglaltak alapján a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermek Átmeneti Otthona 1 fő Budapest V. kerületi lakóhellyel rendelkező 0-18 éves gyermek részére nyújt ellátást, aki családban él, de átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Emellett a Gyermek Átmeneti Otthona a rendelkezésre álló üres férőhelyek terhére további V. kerületi lakóhelyű 0-18 éves korú gyermeket ellátását is biztosíthatja, a szerződésben meghatározott férőhelyszám feletti napi térítési díj ellenében.

2024-ben egy gyermek vette igénybe az átmeneti gondozást 1 nap időtartamban.

Az átmeneti ellátást nyújtó gondoskodik a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról. Az ellátás igénybevétele önkéntes, a szülő, törvényes képviselő kérésére történik, térítési díj megfizetése mellett.

A Gyermek Átmeneti Otthona a rendelkezésre álló üres férőhelyek terhére további V. kerületi lakóhelyű, 0-18 éves korú gyermek/gyermekek ellátását is biztosíthatja.

A gyermekek ellátása kiterjedt, tanulmányi eredményeiknek javítására (az évismétlés elkerülésére és a középiskolai felvételének megfelelő megalapozására egyaránt), az életkoruknak megfelelő napirend kialakítására, devians viselkedésmintákra való hathatós változtatásra, családi kapcsolataik részbeni változtatására is.

A gondozást nyújtó intézmény szakemberei folyamatos kapcsolatban álltak a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival. A kooperáció célja a család minél komplexebb módon történő eredményes megsegítése volt.

A 2024. évben egy kiskorú gyermek esetében 1 nap időtartamban vették igénybe a szolgáltatást.

IV. 2. 2. Családok Átmeneti Otthona

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. § (3) bekezdésének c) pontja alapján, a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén harmincezernél több állandó lakos él, családok átmeneti otthonát köteles működtetni. Mivel kerületünk lakosságszáma harmincezer fő alatt van, ezért családok átmeneti otthonának működtetése nem kötelezően ellátandó feladatként jelentkezik. Az Önkormányzat továbbra is fontosnak tartja a kerületben élők szociális biztonságát, így a továbbiakban is önként vállalt feladatként biztosítja a családok elhelyezését.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata, a szociális krízishelyzetben lévő családok átmeneti elhelyezésének és gondozásának érdekében feladat-ellátási szerződést kötött az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal, mely alapján elhelyezésben részesít 4 főt (1 családot), mely szükség esetén a szolgáltatást nyújtó szabad kapacitásának függvényében túlléphető.

Az S.O.S. Krízis Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Az országban elsőként hoztuk létre az 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott családok átmeneti otthona szolgáltatást, melyet azóta is folyamatosan működtetünk. Az átmeneti otthonban minden család családgondozót és szakgondozót kap, akik a beköltözést követően 24 órán belül felveszik a kapcsolatot az új családdal. A következőkben közösen feltérképezik a család erőforrásait és deficitjeit, az alapján gondozási tervet készítenek, mely tartalmazza azokat a lépéseket, melyek a család helyzetének megváltoztatásához szükségesek, illetve az intézmény által chhez rendelt támogatások körét. Az átmeneti otthonokban így valóban lehetőség van a mély segítő kapcsolat kialakítására.

A családok átmeneti otthona ellátás területén szinte már közhelynek számít, hogy a lakhatási probléma, az otthon elvesztése mögött összefüggő és komplex problémák húzódnak meg, melyek sok esetben nem az egyéb életében gyökereznek: az örökölt szegénység, transzgenerációs hatások, a társadalmi-szociálpolitikai környezet és az egyéni diszpozíciók

együttes hatásai érvényesülnek, összeadódnak. Az átmeneti gondozás eszközei nem minden esetben elégségesek ahhoz, hogy a komplex problémákra a gondozás egy-másfél éve alatt megoldás szülessen. A fókusz a gyermekek viszonylagos jóllétének és a családban történő biztonságos nevelkedésén megteremtésén lehet.

A Családok Átmeneti Otthonában igénybe vehető szolgáltatások: családgondozás, szociális-, gyámhivatali ügyintézés, gyermeknevelési-, életvezetési tanácsadás, gyermekfelügyelet, mentálhigiénés gondozás, fejlesztő pedagógiai segítség, jogi tanácsadás, krízis ellátás, szükség szerint teljes körű ellátás biztosítása. A gondozási folyamat célja az önálló életvitel megalapozása, melyhez eszköz a kiléptető lakás lehetőség, az előtakarékoság és a Félutas Ház szolgáltatás is.

2024-ben ezt az ellátási formát nem vették igénybe V. kerületi lakosok.

V. BELVÁROSI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a járásközpont települési önkormányzatok számára kötelező jelleggel előírta a család- és gyermekjóléti központok kialakítását. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete 239/2015. (XI.12.) B-L.Ö. határozatával elfogadta az Egyesített Szociális Intézmény alapító okiratának módosítását család- és gyermekjóléti központ létrehozásáról.

Budapest Főváros területén abból adódóan, hogy a Központok létrehozásának elképzelése a járási székhely településeinek ellátásához kapcsolódott, egyfajta hibrid, az eredeti elképzelésekhez nem annyira illeszkedő, ellenben a kerületi sajátosságokhoz jobban alkalmazkodó rendszer jött létre, melyben a szolgáltatási funkciók és az azokhoz való hozzáférés nem választódik el élesen. Ez alól nem kivétel a Belváros sem, hiszen kerületi összehasonlításban is, az egyik legkompaktabb módon került megszervezésre az ellátás és így a helyi igényekre érzékenyen reagálva, komplex módon tud megvalósulni.

Személyi és tárgyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Központ a Havas u. 2. szám alatti épületben található telephelyen nyújt szolgáltatásokat, mely mind infrastrukturális, mind tárgyi feltételeiben megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ égisze alatt tárgyévben 3 kollégával működött az esetmenedzseri csoport, akiknek elsődleges feladata a hatósági érintettségű gyermekvédelmi ügyekben a Gyámhatóság döntéshozatalának előkészítése, segítése, illetve a jogerős hatósági ügyekben a családok és az őket segítő szakemberek koordinálása. Ehhez az egységhez tartoznak még az adminisztratív feladatokat támogató asszisztens és a speciális szolgáltatásokat nyújtó tanácsadók, úgy mint, jogi-, pszichológiai tanácsadó, mediátor, családterapeuta, illetve a kizárólag ifjúsági prevenciók feladatokat ellátó utcai szociális munkás is. A speciális szolgáltatások körébe tartozó óvodai- és iskolai szociális segítők 7 főre bővített munkacsoportja is ezen a telephelyen került elhelyezésre. Szolgáltatásaink a 2024. év végén bővültek, lehetőségünk nyílt gyermek pszichológiai tanácsadás bevezetésére heti 20 órában, amely jelenleg már teljes kapacitással működik.

A Központ részeként a Havas utcai épületben található a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat is, ahol a tárgyév folyamán a szakmai vezető irányításával 5 családsegítő és egy asszisztens biztosította a szakmai feladatok ellátását. Ennek eredményeképpen egy könnyű átjárhatóságot és hozzáférést biztosító szolgáltatási csomaggal állunk a helyi lakosság rendelkezésére. Szolgáltatásaikat a kerület lakosai térítési díj mentesen vehetik igénybe.

V.1. A család-és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai egység

V. 1. 1. Családsegítés

A családsegítés olyan mindenki számára hozzáférhető szociális alapszolgáltatás mely életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött, önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető kerületünk lakosai számára. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok prevenciója, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás, amelynek feladata a szociális nehézségekkel küzdő családokat pénzbeni és természetbeni juttatásokhoz segíteni valamint szociális segítségnyújtás

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a kormányhivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A beérkezett jelzések alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő érintett családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat

V. 1. 2. Gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával kell, hogy segítse a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét, a családban történő nevelésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A 2016. január 1-én életbe lépett 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet értelmében a család- és gyermekjóléti szolgálat beavatkozási lehetőségei az alapellátás keretében kezelhető problémák körére korlátozódik, a hatósági intézkedések szakmai feladatai a család- és gyermekjóléti központokra hárulnak.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszerhez tartozó személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, kezdeményezni

- egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
- egészségügyi ellátások igénybevételét,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A szociális segítő folyamat

A szolgáltatásba bevont – jelzést követően megkeresett vagy segítséget kérő - ügyfelek a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről teljes körű tájékoztatásban részesülnek, majd sor kerül az első interjúra és a probléma definiálására. Ezt követően családsegítő munkatársaink felajánlják az igénybe vehető szolgáltatásokat, majd a közösen megfogalmazott cselekvési terv alapján megkezdik az együttműködést.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai

- szociális segítő tevékenység
- információnyújtás
- ügyintézés
- közvetítés más szolgáltatások felé
- életvezetési-, nevelési tanácsadás
- álláskeresési-, képzési tanácsadás, álláskereső klub
- családi gazdálkodási-, hátralék- és adósságkezelési tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás
- közösségszervezés (csoportok, klubok, szabadidős tevékenységek, tábor)
- egyéni iskolai felzárkóztatás, beilleszkedés segítése
- adománygyűjtés, adományközvetítés

Közösségszervezés

A Szolgálat közvetítésével a 2024-es évben a Fővárosi Állat- és Növénykert jóvoltából **3 fő gyermeknek** lehetősége nyílt arra, hogy július hónapban nyári élmény napon vegyen részt. Ebben az évben is szerveztek kirándulást és 1-1 napos programokat. A kiránduláson a szolgáltatásban érintett családok Szentendrére hajóztak, ahol múzeumlátogatáson és közös ebédet vettek részt. Az ellátott gyermekeknek VR parkos és lézerharcos élményt szereztek.

Adományközvetítés

A Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete V. kerületi Szervezete az év első 8 hónapjában átlagosan 40 csomagot biztosít egyedülálló és családi rászorulóknak, emellett lehetőségük volt bútor, ruházat és tisztálkodási szerek, illetve egyéb higiéniai termékek igénylésére is a Szolgálat közvetítésével. A helyi szervezőkkel az intézmény kiegyensúlyozott,

jó kapcsolatot ápol, segítőkészségükre minden esetben számíthatnak. 2024-ben az adventi időszakban a nehézségek ellenére 40 V. kerületi családnak biztosítottak élelmiszer csomagot, amelyben mind tartós, mind szezonális élelmiszerek is megtalálhatóak voltak.

Minden évben örömmel fogadják az ügyfelek a helyi önkormányzat Mikulásra, karácsonyra és a húsvéti ünnepekre biztosított színvonalas ajándécsomagjait.

2022-ben együttműködés jött létre az intézmény és Tündérpakk Alapítvány között, akik eseti kérések alapján ruhaművel, lakástextillel támogatták a 2024-es évben is ellátott családokat.

Családi gazdálkodási-, hátralék- és adósságkezelési tanácsadás

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2023.(III.2.) önkormányzati rendelete a szociális juttatások rendszeréről 9. §-a értelmében Szolgáltatunk a kerületben élő lakhatási hátralékot felhalmozott szociálisan rászoruló emberek számára hátralékkezelési szolgáltatást biztosít. A 2024-es évben nem indult ilyen típusú szolgáltatás, mert vagy a tartozás mértéke haladta meg a kijelölt összeget, vagy a rendeletben meghatározott egyéb feltételeknek nem felelt meg az ügyfél.

Abban az esetben, amennyiben az ügyfél a hátralékkezelési szolgáltatásba nem bevonható, családsegítőink egyéni családi gazdálkodási tanácsadás és szociális ügyintézés keretében segítik életvezetésüket együttműködve az ügyben érintett szereplőkkel (pl. közüzemi szolgáltatókkal, munkáltatókkal, a helyi önkormányzattal, a városüzemeltetéssel, pénzintézetekkel, Államkincstári folyósító és kifizetőhelyekkel, valamint civil szervezetekkel).

Ezekben az esetekben olyan civil szervezetekkel együttműködve, mint a Nyugodt Szívvel a Lakhatásért Alapítvány vagy az Eranus Alapítvány sikerült egyéni elbírálás alapján pénzbeli támogatást szervezni klienseiknek, így mérsékelve a felhalmozott hátralékot, akár az Önkormányzat, akár közmű szolgáltatók felé.

A család- és gyermekjóléti szolgálat egyéb tevékenységei

- környezettanulmányok készítése (helyi önkormányzat, gyámhatóság, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, bíróság, kórházak, család- és gyermekjóléti szolgálatok, központok stb. részére)
- észlelő- és jelzőrendszer működtetése
- jelzések fogadása és azok vizsgálata
- hatósági intézkedések szükségességének jelzése, kezdeményezése
- együttműködés a jelzőrendszer intézményeivel, tagjaival
- családlátogatás
- hivatalos ügyintézés, levelezés
- nevelési-gondozási terv alapján a Központ által szociális segítő tevékenységbe bevont ügyfelek segítése a hatósági intézkedés megszüntetése és/vagy visszagondozás céljából

- információnyújtás a társszervek felé
- dokumentáció vezetése
- szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása
- prevenció
- egyéni fejlesztés, korrepetálás szervezése
- közösségi programok szervezése

Igénybevétellel és ügyfélforgalommal összefüggő adatok

A Szolgálat alapellátás keretében 281 fővel, 92 családdal kötött együttműködési megállapodást 2024-ben.

Míg az alapellátott családok száma a 2023. évhez képest növekedett, addig a hatósági eljárásokban érintett, szociális segítő munkába bevont családok száma a felére csökkent, amely szerint az a törekvésük, hogy minél több családot tartsanak alapellátásban jó minőségű szolgáltatások biztosításával sikeresnek bizonyult.

Foglalkoztatás tekintetében kerületünkben meglehetősen alacsony számban jelennek meg a munkanélküli ellátottak, mindösszesen 15 fő. Ellátottjaik alacsony számban nyugdíjasok, vélhetően a kerületben elérhető jól szervezett idősellátásnak köszönhetően. A foglalkoztatás szempontjából a legnagyobb csoportot a kiskorú gyermekek és 15 éves és annál idősebb eltartottak képezik.

Az alapellátásban részesülő 92 családból jelentős számban segítették az egyszülős családokat, 27 olyan együttműködésük volt, amelyben egy szülő gondozott 1-2 kiskorút, és 5 olyan, amelyben egy törvényes képviselő három vagy több gyermek gondját viselte, ez az összes család 35%-a. 32 egyszülős családdal szemben 46 olyan család volt, ahol a szülők közösen nevelték a gyermekeiket, akár kisebb, akár nagyobb, sokgyermekes családban, ebbe a csoportban ellátottjaink 50% tartozott. Egyéb kategóriába sorolhatóak azok a háztartások, ahol idős szülő él együtt nagykorú gyermekével, esetleg idősebb felnőtt testvérek közös háztartását.

Veszélyeztetett kiskorúak

A Gyvt. 6. § (5) bekezdése nevesíti a gyermeknek az Alaptörvényből levezethető, minden embert megillető jogát, miszerint joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak. A (6) bekezdés szerint a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

A Gyvt. 6. § (1) bekezdése szerint a gyermeket megilleti a saját családi környezetében való nevelkedés, azonban a Gyvt. 7. § (1) bekezdése szerint, ha az a gyermek érdeke, a törvényben meghatározott esetekben és módon elválasztható családjától, szüleitől. Amennyiben a saját

családi miliő nem megfelelő, a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét nem szolgálja a gyermeknek, a jogszabályban meghatározott intézmények, szervek vagy személyek jogosultak és kötelesek közbelépni, és a gyermeket védelembe helyezni.

Ezen jogok érvényesítése a gyermekvédelmi rendszer és ezen belül a család- és gyermekjóléti szolgálat feladata.

A veszélyeztetettség megszüntetésével kapcsolatos feladatok, folyamatok

A Szolgálattal kapcsolatban lévő szülők folyamatos támogatást kapnak a gyermek(ek) gondozásának, ellátásának és nevelésének megszervezésében. Különböző szolgáltatások biztosításával (pszichológiai-, mentálhigiénés-, nevelési tanácsadás, pár/családkonzultáció, mediáció, jogi segítségnyújtás) a családban jelentkező működési zavarok megszüntetéséhez, a családi konfliktusok megoldásához járul hozzá a gyermekvédelem. Egyes esetekben, a körülmények alapos feltárása és a gyermekkel kapcsolatban lévő hozzátartozók, szakemberek bevonása után mérlegelésre kerül, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e önként igénybe vehető alapellátással, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

Azokban az esetekben, ha a család nem működik együtt és a gyermek veszélyeztetettsége nem szüntethető meg az alapellátás keretén belül, akkor esetmegbeszélő és azt követően esetkonferencia kerül összehívásra, melyen részt vesznek a szülők, a Szolgálat családsegítője, Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere és a gyermekekkel foglalkozó szakemberek, valamint a folyamatba bevonható támogató személyek. Ha a probléma részletes megvitatását és a megoldások keresését követően is fennáll a hatósági intézkedés kezdeményezésének szándéka, úgy javaslattevésre a Szolgálat megküldi iratanyagát GYVR rendszeren belül a Család- és Gyermekjóléti Központ felé, aki szintén a GYVR-en keresztül javaslatot küld a Gyámhatóságnak, így kapcsolva össze elektronikusan az érintett szakembereket.

Amennyiben a gyermek életét, testi-, lelki épségét közvetlen súlyosan veszélyeztető helyzet áll elő, úgy Szolgálatunk közvetlenül is tehet ideiglenes elhelyezésre vonatkozó javaslatot az ügyben illetékes Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya felé. Ebben az esetben – a közvetlen veszély megszüntetése érdekében – a gyermeket 30 nap időtartamban kiemelik a családból. Ez alatt megtörténnek a szükséges szakértői vizsgálatok, melyek eredményeképpen a gyermek vagy visszakerül a vérszerinti családba, vagy nevelésbe vétel keretében a gyermekvédelmi szakellátás gondoskodásába kerül.

A veszélyeztetettség megszüntetése minden esetben a szakmai etikai szabályok és a hatályos protokollok betartása mellett, a szociális munka eszközeivel, módszereivel történik.

A Szolgálat látóterébe 2024-ben 44 olyan eset került, amelyben lelki, fizikai vagy szexuális bántalmazás érintette volt kiskorú gyermek, ebből 36 esetben tettünk lépéseket hatósági intézkedés kezdeményezésére. Elhanyagolással kapcsolatos jelzés 2024-ben 16 esetben volt, ebből 9 esetben kezdeményeztek hatósági intézkedést, a többiben alapellátás keretében orvosolhatóak, mérsékelhetőek voltak a problémák.

Szakmai tevékenységek

A 2024-es év szakmai tevékenységei tekintetében igen magas számokat mutat, összesen 17538, szolgáltatásban részesülők száma pedig 3383 fő. A Szolgálatnál megjelenő ügyek az elmúlt években, egyre bonyolultabbá, megterhelőbbé váltak, kezdve a szövevényes válási procedúráktól a módszeres bántalmazásokon át a pszichiátriai betegségekkel, súlyos mentális problémákkal terhelt családokig. Jelentős mennyiségben jelennek meg az ügyeik között sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek és családjaik. Ezek az ügyek széleskörű kapcsolati hálózatot, komoly jelzőrendszeri együttműködést igényelnek. A 2024-es évben 99 esetkonferencián, 72 esetmegbeszélésen vettek részt, ez összességében 171 alkalom, amelyben a jelzőrendszeri tagokkal és a konferenciák esetében a családokkal közösen ültek le kidolgozni, merre haladhat a közös munka, szükség lehet-e hatóság bevonására. Ehhez szintén komoly és rendszeres jelzőrendszeri egyeztetésekre van szükség. Az esetkonzultációk száma is kiemelkedő, ezek során kisebb körben, néhány szakember bevonásával egyeztetnek a családokkal végzett szociális munkáról.

Átmeneti gondozás

Abban az esetben, ha egy család átmeneti jelleggel olyan életvezetési nehézséggel küzd, amely miatt a gyermek családban történő nevelkedése ideiglenesen nem megoldható, a törvényes képviselőnek lehetősége van a kiskorú átmeneti gondozását kérni. A gyermekek átmeneti gondozása feladatot Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata a VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzattal kötött ellátási szerződéssel, a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ Gyermek Átmeneti Otthonában 1 fő férőhely biztosításával teljesíti. A 2024. évben 1 kiskorú gyermek esetében kérte a gyermek az elhelyezését, melynek háttérében a szülő gyermek közötti konfliktus húzódott. A gyermek egy éjszakát töltött a Szentkirályi utcai intézményben.

A lakhatásukat veszített családok részére (ideértve a gyermekeiket egyedül nevelő egyszülős családokat, válsághelyzetben lévő bántalmazott szülőket és gyermekeiket) átmeneti elhelyezés és gondozás lehetőségét nyújtja a családok átmeneti otthona. Az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, a családból történő kiemelés megelőzése azon családok esetében, akiknél az átmeneti elhelyezés és gondozás hiányában a gyermekeket el kellene választani családjuktól. Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata az S.O.S Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthonával kötött ellátási szerződés alapján biztosítja az ellátást az V. kerületi családok számára. 2024. évben Intézményünk nem vette igénybe ezt a lehetőséget családok elhelyezésére.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, amelyet a Védőnői Szolgálattal szorosan együttműködve végeznek. Jogszabályi kötelezettségüknek eleget téve minden esetben tájékoztatják az anyát, az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, lakhatási lehetőségekről.

Észlelő- és jelzőrendszer működése

A 2024-es évben – összehasonlítva a 2023-as adatokkal, a jelzések száma közel 10 %-kal csökkent, azonban ez nem jelenti azt, hogy feladatok mennyisége is csökkent volna. Az ügyek

súlya és összetettsége évről évre növekszik, ezzel együtt a veszélyeztetett kiskorúak száma is egyre nő.

A jelzéstevők tekintetében a legtöbb jelzést a közoktatási intézményektől kapták, ehhez jelentősen hozzájárult az, hogy a kerület Intézményeiben folyamatosan jelen vannak óvodai – iskolai szociális segítő munkatársaik.

39 esetben kaptak állampolgári jelzést, ami az előző évhez képest 30%-os növekedést mutat.

Csökkenett a gyámhivatali és rendőrségi jelzések száma, valamint csökkenő tendenciát mutatnak a szociális szolgáltatók által küldött jelzések is.

Feltűnő változás az is, hogy 2024. évben a beérkezett 132 jelzésből, 43 számolt be olyan súlyos kiskorú sérelmére elkövetett veszélyeztetésről, amely a rendőrség és a gyámhatóság azonnali együttes beavatkozását vagy a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését követelte

2024. év tapasztalatai

Humán-erőforrás gazdálkodás

A szociális szakmát és ebben a gyermekvédelmet sújtó előregedés és munkaerő elvándorlás, a gyermekvédelmi munkára jellemző átlagon felüli felelősség és adminisztrációs teher miatti fokozott elhasználódás, a család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai munkájára és humán-erőforrás gazdálkodására negatív befolyást gyakorolt.

A családsegítés érzékeny folyamat, amely a helyismereten, a személyes kapcsolatokon, a kölcsönös bizalmon és kiszámíthatóságon kell, hogy alapuljon. A fluktuáció szakmai nehézségekkel jár, hiszen tapasztalt szakembert nem könnyű találni, míg a pályakezdő vagy más szakmaterületről érkezett kollégák számára a speciális tudásanyag átadása, a jogszabályok és protokollok elsajátítása, a jelzőrendszeri kapcsolatok kialakítása, a helyismeret megszerzése, az ágazati és ágazatközi struktúrák feltérképezése hosszú időt vesz igénybe, ezért az új kollégák terhelhetősége ebben az időszakban kisebb, komplexebb ügyekkel csak fokozottan tudják őket megbízni. Ennek ellenére az intézmény nyitottan állt és áll jelenleg is a pályakezdő munkatársak foglalkoztatásához, hiszen felelősségének érezi, hogy a jövő szociális munkás generációjának szemléletét formálja, őket minden eszközzel segítse.

A fokozott pszichikai terhelést ellensúlyozandó a kollégáknak folyamatosan rendelkezésre állnak szupervíziós lehetőségek és mentálhigiénés támogatás is.

Szolgálatunknál igyekeztünk stabil kiszámítható csapatot építeni, törekvéseink hatására a fluktuáció üteme csökkenést mutat.

A Szolgálat szakemberei felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, folyamatosan bővítik ismereteiket a jobb minőségű ellátás biztosítása érdekében. Céljuk, hogy a jelenlegi és jövőbeni klienseiknek minden esetben személyiségüknek és ügycsoportjuknak megfelelő, speciális ismeretekkel rendelkező szakembert tudják biztosítani.

Feladatellátás

Az ellátott családok közül az egyszülős családok, a bérleményben élők és a bejelentett lakcímmel nem rendelkezők kerültek a leginkább szociálisan kilátástalannak tűnő, marginalizálódott élethelyzetbe.

Az 50 év felettiek elsősorban ügyintézésben, információnyújtásban, ellátásszervezésben és jogosultságaik megszerzésében kérték a Szolgálat segítségét. Az idősebb korosztály számára a digitális ügyintézés nehézséget okozott és nem állt rendelkezésükre infrastruktúra a hivatalos ügyek intézéséhez. Folyamatosan jelentek meg az egészségügyi ellátásra, gondozásra szoruló idős ügyfelek, akiknek szociális étkeztetését és házi segítségnyújtásba történő bevonását a Kossuth Lajos utcai Szolgáltató Központtal szoros együttműködésben végezték munkatársaink. Jelentős mértékben megnőtt a szolgálat látóterében a pszichiátriai betegséggel, mentális zavarral élő, akár gyermeket nevelő családok száma, ami szorosabb együttműködés kialakítását igényelte a közösségi pszichiátriai ellátást végző szakmai egységgel.

A gyermekvédelmi alapellátást igénybe vevők egy része önként keresi fel a Szolgálatot, elsősorban a gyermekük mentális -és magatartási problémáival, iskolai beilleszkedési nehézségeivel, családi konfliktussal, válás és/vagy gyermekelhelyezéssel, kapcsolattartással összefüggő probléma megoldásában kérnek segítséget.

A 2024-es évben nőtt az önkéntesen segítségkérők száma. Fontos célkitűzés, hogy a kerület lakosai egyre nagyobb számban bizalommal, önkéntesen keressék a szolgáltatást, tudva, hogy a munkatársaktól professzionális segítséget kaphatnak. Az ügyfélkör másik részével a jelzőrendszerből érkező jelzések alapján veszik fel a kapcsolatot a családsegítők. A problémák észlelését a 2023-es évhez képest 2024-ben fejlődés jellemezte, elmélyültek a jelzőrendszeri kapcsolatok, egyre több konferencián, szakmaközi megbeszélésen vettek részt.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ között folyamatos és szoros együttműködés zajlik úgy a szakmai és jelzőrendszeri munkában, mint a szolgáltatások biztosítása és a tudásmegosztás tekintetében. Az általunk ellátott családokban egyre tovább nőtt a pszichés problémákkal küzdők száma, nehézségeik egyre szélesebb spektrumon definiálhatóak. Jelentősen nő a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek száma. Az őket övező nehézségek komplexitásában igyekeztünk együttműködni a közoktatási intézményekkel, a kerületi pedagógiai szakszolgálattal, illetve a Központ óvodai- iskolai szociális segítői is jelentős segítséget nyújtottak abban, hogy ezen gyermekeket nevelő családokat segítsék.

Elsődleges feladatuk a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat stabil szakembergárdájának megőrzése, a jogszabálykövető működés és a szakmai standardok érvényesítése, a Szolgálat munkájának transzparenssé tétele a helyi lakosság számára, és a bizalom megerősítése az ügyfélkörrel. Kiemelt feladatuk a megteremtett jelzőrendszeri kapcsolatok megőrzése, azok mélyítése annak érdekében, hogy a kerületben élők nehézségei, esetleges rászorultsága mihamarabb feltárható legyen.

Céljuk egy helyi igényekre érzékenyen és rugalmasan reagáló, széles szolgáltatási spektrumot nyújtó, a helyi ágazati és ágazatközi együttműködésekben kooperatíván működő szervezet megteremtése.

V. 2. A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait ellátó szakmai egység

Család- és Gyermekjóléti Központ

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat biztosít.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátás során a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló esetenmenedzselési feladatokat és a jogszabályban meghatározott speciális feladatokat lát el. A gyermekek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektor-semleges egységes elvek és módszertan alapján végzi munkáját.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait részletesebben az 1997. évi XXXI. törvény, az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 64. § bekezdése, valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 6-33. §-a tartalmazza.

A család- és gyermekjóléti központok a jogalkotói szándék szerint négy kiemelten fontos funkciót látnak el:

1. hatósági előkészítő, és hatósági döntést követő gyermekvédelmi munka
2. speciális szolgáltatások biztosítása
3. prevenciós munka
4. tudásközpont

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai, feladatai részletesen

V. 2. 1. Esetmenedzseri munka

A Központban folyó munka gerincét képezi az esetenmenedzseri munka, mely elsősorban a hatósági eljárásban érintett családokkal folytatott egyéni esetkezelést értjük. Az esetenmenedzser kizárólag gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el.

- a család- és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve előkészíti és kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a

gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve a visszahelyezett gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Az esetmenedzserek hidat képeznek a Szolgálat családsegítői és a Gyámhatóság között. Munkájuk, szakmai szerepvállalásuk során lényeges feladat az objektivitás, semlegesség megtartása. A Központnál dolgozó esetmenedzserek mindegyike felsőfokú végzettséggel rendelkezik, magasan képzett, tapasztalt szakember. 2024-ban a stabil feladatellátást 3 esetmenedzserrel biztosítottuk.

Az esetmenedzseri feladatellátással összefüggő szociális diagnózis felvétele 2024-ben sem tudott megvalósulni, hiszen nem volt a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei közt végzett diagnosztika. 2024 utolsó negyedévében sikerült kollégánkat beiskolázni szociális diagnózis készítő képzésre, melynek eredményeképpen 2025. évben bevezetésre kerülhet a szolgáltatás. A diagnosztika elsődleges feladata a szolgáltatási hiátusok feltárása, a családok életvezetési problémáinak mélyebb megismerése, a szakmai esetvezetésben történő elakadások áthidalásába történő aktív segítségnyújtás.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szoros egységben dolgozik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival. Az eset súlyosságától függően, illetve hatósági intézkedés (védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel) esetén a családsegítő és az esetmenedzser közösen dolgozik azon, hogy megszüntesse a gyermek veszélyeztetettségét.

Az jogerős hatósági intézkedésben érintett ellátottak száma a 2023. évben 44,6%-kal emelkedett, ez a drasztikus emelkedés 2024. évre 20%-os visszaesssel kompenzálódott, amelynek oka nem az esetszámok csökkenésében keresendő, hanem egyrészt az alapellátási együttműködési hatékonyságában, tehát a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátási minőségének javulásában, másrészt a speciális szolgáltatások folyamatos fejlesztésében.

A jogerős intézkedésben érintett családok kísérésén kívül esetmenedzsereink azokban az ügyekben, melyekben vélelmezhető a gyermek(ek) oly mértékű veszélyeztetettsége, mely a hatósági intézkedés irányába mutat, már a felderítési szakaszban becsatlakoznak a szolgálat családsegítőjének munkájába, hogy segítsék a folyamatot, minél mélyebben megismerhessék a család működését és így szakmailag helytálló és megalapozott javaslattal élhessenek a gyámhatóság felé.

Természetesen nem minden esetben történik hatósági intézkedés, az esetek közel felében sikerült alapellátási együttműködésben olyan szolgáltatásokat, tanácsadásokat biztosítani a családok számára, mellyel a hatósági beavatkozás elkerülhető és a veszélyeztetés megszüntethető volt. Ez magyarázza, hogy míg a 2024-es évben 150 ellátott, ebből 88 kiskorú volt érintett hatósági ügyben, melyből 73 ügyet a Szolgálat delegált, addig a Központ részéről tényleges hatósági intézkedésre tett javaslatok száma mindösszesen 43 lett.

Legnagyobb számban továbbra is a védelembe vétel alatt álló gyermekek vannak, ők az ellátottak 62%-át teszik ki, ami a korábbi 80%-os arányhoz képest javuló tendenciát mutat. Ebben az esetben a gyermekek családjukban nevelkednek, de egy szorosabb kontroll és hatósági kötelezések mentén valósul meg az együttműködés a családdal. Az esetek döntő többségében a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat munkatársai is bevonásra kerülnek a folyamatba, hiszen az esetmenedzserek szociális segítő munkát nem végezhetnek, ők a folyamat- és változásmenedzsment tevékenységeket, illetve az információ gyűjtést és feldolgozást végzik.

A Központ munkatársai számára az elsődleges prioritás, hogy a gyermekek családban történő nevelkedését segítsék, így minden rendelkezésünkre álló eszközt és szolgáltatást ennek a célnak a szolgálatába állítanak, melyben elkötelezett partnerek a társszervek és az észlelő- és jelzőrendszeri tagok is. Ez eredményezheti, hogy a kerületben az országos átlaghoz képest alacsony számban kerül sor a gyermekek családból való kiemelésére és az esetek többségében a gyermekek nem szakellátásba, hanem a nevelésükre alkalmas családtaghoz vagy ritkábban átmeneti ellátásba kerülnek.

A nevelésbe vett gyermekek arányában (35%) folyamatos emelkedést tapasztalnak, melynek az oka, hogy a kerületben egyre több azoknak a családoknak a száma, akik hajléktalanok és itt létesítettek lakcímet, vándorló életmódot folytatnak, vagy ideiglenesen a Kerületet választják lakóhelyüknek, az ő szakellátásban nevelkedő gyermekeik hazagondozásával kapcsolatos feladatok is az esetmenedzszeri csoportra hárulnak.

Míg korábban ez nem volt jellemző, a 2024. évben több alkalommal fordult elő, hogy krízishelyzet miatt úgy a Szolgálat, mint a Központ munkatársainak azonnali intézkedésre kellett javaslatot tenniük vagy a rendőrség által meghozott ideiglenes hatályú elhelyezéssel kapcsolatos döntésekben közreműködniük.

V. 2. 2. Speciális szolgáltatások

A Család- és Gyermejjóléti Központ speciális szolgáltatásait a kerület teljes lakossága számára térítésmentesen biztosítja, igénybevételük feltételrendszere egyszerű, a kapacitások kielégítőek, az igényekhez igazodnak, így várólista nincs. 2024-ben minden esetben biztosították a kért szolgáltatást. A szolgáltatások iránt az igény a lakosság körében folyamatosan növekszik, a szakemberek munkájával kapcsolatban zömében pozitív visszajelzések érkeznek.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a mentálhigiénés célú ellátások iránt mutatkozott a legnagyobb igénybevételi szándék. A speciális szolgáltatások – különösen a tanácsadások – esetében évről-évre komoly problémát jelent, hogy az ügyfelek az előjegyzett időpontokon nem, vagy pontatlanul jelennek meg, távolmaradásukat, késésüket nem jelzik, aminek szankcionálására –

elsősorban az együttműködésre kötelezettek esetében – nincs, vagy alig van lehetőségünk, így a kihasználtság nem optimalizálható.

Jogi tanácsadás

A jogi tanácsadás a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ ingyenes igénybe vehető szolgáltatása a kerületi lakosok számára. A jogi tanácsadó heti egy alkalommal tart ügyfélfogadást, ezeken az alkalmakon átlagosan 3-4 csúttel kapcsolatban nyújt tanácsadást. A szolgáltatást előzetes időpont egyeztetést követően tudják az ügyfelek igénybe venni. Az elmúlt évben elsősorban válással, gyermekelhelyezéssel kapcsolatos problémák, távollattás, felügyelt kapcsolattartás és egyéb családügyi kérdések, ingatlan- és hagyatéki ügyek, adósságrendezéssel, végrehajtással, kilakoltatással-, lakáshitelekkel kapcsolatos kérdésekkel keresték fel a szolgáltatást.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés szorosabbá tétele, tudásközpont funkciók betöltése céljából és a kölcsönös segítségnyújtás szokásának meghonosítása érdekében az év folyamán többször is előfordult, hogy kollégák, társszervek képviselői számára is nyújtott a Központ - elsősorban gyermekvédelmi kérdéseket érintően - jogi segítséget.

Mediáció

A mediáció, másképpen közvetítés, akkor használható eszközként egy problémás helyzetben, ha az ebben részt venni kívánó felek nyitottak arra, hogy külső segítséggel, de közösen keressék a megoldást egy adott konfliktusra. Az objektív, élethelyzetbe be nem vonódott szakember feladata, hogy segítse a probléma közös definiálását, és a felek közötti kölcsönös megértésen alapuló konszenzusos megoldás létrejöttét.

Többségében válófélben lévő szülők gyermekelhelyezéssel kapcsolatos problémái, illetve szülő-gyermek kommunikációs nehézségek kerülnek a mediáció fókuszába, azonban szolgáltatásunkat igyekezünk kiterjeszteni egyéb területekre is, így olyan színterekre, mint az iskolai konfliktusokban történő közvetítés, kiegészítve resztoratív (jóvátételi, helyreállítást célzó) eljárások alkalmazásával.

Pszichológusi, gyermekpszichológusi ellátás

Az ellátás sajátossága, hogy terápiás lehetőségeket nem rejt magában, a pszichológus tanácsadás, konzultáció keretein belül végzi a feladatot. Amennyiben terápiás ellátás szükségessége felmerül, szakemberünk ügyfelét a megfelelő szolgáltatásba delegálja, információval látja el a számára legmegfelelőbb támogatás igénybevételének módjáról, szükség esetén bevonja szociális szakembereinket az ügyfél ellátásába.

A tanácsadás igénybe vevői 2024-ben elsősorban szorongásos zavarok, életvezetési elakadások, életkori krízis, trauma-, gyász- és veszteség feldolgozás, akut krízishelyzet megoldása céljából keresték fel szakemberünket. Emellett a pszichológus rendszeresen részt vesz az ügyfelek állapotfelmérésében, megfelelő ellátás irányába történő delegálásában, javaslataival és meglátásaival segíti az esetmunkát, szakmai segítséget nyújt az óvodai- és iskolai szociális segítők munkájához. Rendelkezésre áll az Egyesített Szociális Intézmény minden intézményegysége számára, amennyiben szakmai tanácsadásra szorulnak és rendszeresen találkozik az idősklubokban ellátott ügyfelekkel elsősorban csoportos tevékenységek keretében.

2024. év végén lehetőségük nyílt gyermekek részére is pszichológiai tanácsadást indítani heti 20 órában. A szolgáltatás elindítása óta eltelt 2 hónapban a tanácsadás már teljes kapacitással működik, jelenleg 17 kiskorú ügyfelet látnak el.

Családterápia

A családterápia olyan pszichoterápiás irányzat, amely a családi problémákat, családon belüli működési zavarokat a családi kapcsolatrendszeren keresztül közelíti meg és próbálja kiigazítani. Módszerében sokkal inkább a jelenre fókuszál, mint más pszichoterápiák, ugyanakkor foglalkozik a múltbeli történések, kommunikációs és kapcsolati minták hatásával is, mellyel hosszabb távú, mélyebb szintű eredményeket lehet elérni.

A feladatellátás megbízási jogviszony keretében, előzetes időpont egyeztetés alapján történik, heti 2 napon. A szolgáltatás töretlen és folyamatosan növekvő népszerűségnek örvend, hatékony eszköz és segítség életvezetési nehézségekkel, transzgenerációs mintákkal, traumákkal, mentális problémákkal, gyásszal, krízishelyzetekkel, veszteséggel, diszfunkcionális működéssel küzdő családok számára.

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt biztosítja. A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert. A kapcsolattartást megelőzően a felek megállapodást kötnek az intézménnyel, és megismerkednek a kapcsolattartás kereteit szabályozó házirenddel. Felügyelt kapcsolattartás esetén, az adott alkalom lezárásakor a kapcsolattartást felügyelő személy feljegyzésben rögzíti a történeteket. Megkeresésre kapcsolatügyeleti naplók kivonatából történik a bíróság tájékoztatása. A szolgáltatást folyamatosan fejlesztik a minél jobb ügyféllátás érdekében. A 2024. év során 2 kollégát képeztek ki mediátornak, annak érdekében, hogy a gyermekek még biztonságosabb körülmények között tudjanak találkozni a felügyelt kapcsolattartásra kötelezett szülővel.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl köteles készenléti szolgáltatást üzemeltetni, melyet telefonos ügyelet formájában valósít meg. A szolgáltatás célja, hogy a nyitvatartási idő után felmerülő krízishelyzetek esetén is legyen Belváros-Lipótváros lakóinak lehetősége a segítségkérésre és azonnali, a veszélyeztető helyzet elhárítását célzó intézkedésre. A feladatot minden esetben felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező kolléga látja el, aki tisztában van a krízisintervenció alapvető szabályaival és birtokában van azoknak a tudásoknak, készségeknek, képességeknek, melyek a felmerülő helyzetek adekvát szakmai kezeléséhez, és az azonnali intézkedések megtételéhez szükségesek. A készenléti szolgálat telefonszáma a Központ összes online felületén megtalálható és az intézményegységekben is kifüggesztésre került.

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munka feladata:

- a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és
- a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás (esetünkben kerület) területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

2024-ben félállású, diplomás utcai szociális munkás látta el a feladatot. A kolléga nem csak a közterületeken tartózkodó gyermekek figyelemmel kísérésébe, megszólításába, hanem a felnőtt korú hajléktalan személyek jelzésébe, a fedél nélküliek ellátásával foglalkozó szervezetekkel való munka összehangolásába, a Központ prevenciós tevékenységeibe is aktívan bekapcsolódott.

Kórházi szociális munka

Kórházi szociális munkát az intézmény nem lát el, tekintettel arra, hogy illetékességi területén nincs kórház. Mindezek ellenére a kerületi lakosokat ellátó egészségügyi intézményekkel, azok gyógyító- és szociális tevékenységet ellátó szakembereivel szoros, jó együttműködést ápol, így sok esetben jeleznek és kérik a Szolgálat, illetve a Központ munkatársainak együttműködését, segítségünket veszélyeztető-, vagy szociális irányú beavatkozást igénylő helyzetekben, olyannyira, hogy tárgyévben az egyik legaktívabb észlelő- és jelzőrendszeri terület voltak.

Fejlesztőpedagógiai ellátás

Az iskolai előmenetelükben képességeik és/vagy szocializációs hátrányaik miatt elmaradt gyermekek számára, megbízási szerződéssel foglalkoztatott gyógypedagógus kolléga biztosítja szükség szerint a szolgáltatást. Személyre szabott fejlesztési és haladási tervvel segíti a Központ látóterébe került gyermekeket abban, hogy integrálódjanak az iskolarendszerbe, nevelési környezetükbe és megelőzzük a lemorzsolódást.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

Az 1993. évi III. tv. 64. § (9) bekezdése értelmében kijelölt család- és gyermekjóléti központok 2022. január 1-től fogyatékoságügyi tanácsadást biztosítanak. A fogyatékoságügyi tanácsadás keretében a Központ elősegíti a fogyatékossgal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférését, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulását. A fogyatékoságügyi tanácsadó havi rendszerességgel tart ügyfélfogadást intézményünkben, amelyet előjegyzés alapján lehet igénybe venni.

Szociális diagnózis felvétele

A szociális diagnózis valójában nem szolgáltatás, hanem eszköz: komplex, mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, mely a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készülhet el. A diagnózis elkészítésének célja az igénylő problémájának megismerése, definiálása, majd ennek alapján szükségleteinek meghatározása és a szükségleteinek megfelelő

szolgáltatások megállapítása, a kerületben élő igénybevevők számára elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése, az igénylőnek a szolgáltatókhoz történő irányítása, eljuttatása és a kliens út lerövidítése.

2024. év végén lehetőségük nyílt szociális diagnózist készítő szakember kiképzésére, így ez a szolgáltatás is megvalósulhat 2025. évben.

V. 2. 3. Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás

2018 szeptemberétől került bevezetésre az óvodai-iskolai szociális segítés, amelynek célja:

- az elsődleges prevenció segítése, megerősítése minden köznevelési intézményben,
- a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a veszélyhelyzet megszüntetésében való segítség,
- a 3-18 éves korosztály szociális és mentális jólétének javítása és az észlelő- és jelzőrendszer működésének erősítése,
- és kiemelten a gyermekek, a pedagógusok és a szülők részére adekvát szakmai segítség nyújtása és egyéb szakemberek (gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, védőnők, pszichológusok stb.) munkájának szakmai segítése, kiegészítése.

Az óvodai-iskolai szociális segítő munka igénybevételenek lehetősége az adott köznevelési intézményben minden gyermek alapvető joga, ahhoz egyforma eséllyel hozzá kell, hogy férjen minden gyermek, tanuló. Az óvodai és iskolai szociális segítő a helyi igényekre támaszkodik, a köznevelési intézményekkel folyamatos kölcsönhatásban, interakcióban áll. Az óvodás és iskoláskorú gyermekek és fiatalok képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében, a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában. Segíti a gyermek, tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását. Segíti a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában. Prevenciós eszközök alkalmazásával segíti a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését. Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, akkor az óvodai és iskolai szociális segítő az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az Egyesített Szociális Intézmény Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központnak a 2024-es évben 18 intézményben volt feladat ellátási kötelezettsége az V. kerületben. Intézményük óvodai és iskolai szociális segítői munkájuk során a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére, prevencióra helyezték a hangsúlyt. Személyesen voltunk jelen az intézményekben az oktatási és nevelési intézmények vezetőivel előre egyeztetett fogadási időpontokban. Az adott intézményben észlelt vagy jelzett probléma esetén az óvodai és iskolai szociális segítő megvizsgálta a probléma hátterét, ehhez információkat gyűjtött a gyermektől, pedagógustól vagy szülőtől, esetleg egyéb intézménytől, szakembertől. Amennyiben segíteni

tudtunk saját, vagy a köznevelési intézmény keretein belül a probléma megoldásában, úgy a rendelkezésükre álló eszközökkel (tájékoztatás, tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás, közvetítés szülő-gyermek, szülő-intézmény, gyermek-intézmény konfliktusban stb.) kezeljük a problémát. Ha a probléma nem volt megoldható tanácsadással, akkor delegálják a gyermeket/családot, az illeték Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához vagy Központoz, egyéb intézményhez, szakemberhez.

Az óvodai és iskolai szociális segítők szakmai ajánlása és a szolgáltatásra vonatkozó rendelet alapján a szociális segítők a következő munkaformákban dolgoznak az ellátott intézményekben: egyéni, csoportos és közösségi tevékenységek. A prevenciós munka az óvodai és iskolai szociális segítségnek egy olyan formája, amely a segítő tevékenység egészét áthatja a jelzőrendszer működtetésén át az egyéni segítő beszélgetéseken keresztül. Másrészt megvalósulhat konkrét problémahelyzetek megoldásakor (pl.: bullying), valamint tervezett és programszerű módon, a kialakult veszélyeztetettség megelőzését célzóan, a résztvevők lelki egészségének védelme érdekében.

A munkacsoport 2024-ben 7 főből állt, akik a rendeletben előírt végzettségeken túl más egyéb diplomával, képzettséggel is rendelkeznek: szociális munkás, tanító, mentálhigiénés segítő szakember, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő. A tavalyi évben több továbbképzésen is részt vettek a munkacsoportból: Kékpont Drogkonzultációs és Drogambulancia Alapítvány korszerű addiktológiai ismeretek elméleti és gyakorlata e-learning képzés, mediátor/közvetítői képzés.

Az oktatási-nevelési intézményekben a korábban megkötött együttműködési megállapodások szerint zajlott a munka 18 intézményben.

A következő intézményekkel van együttműködési szerződéses szakmai kapcsolatunk a területben:

- Tesz-Vesz Óvoda
- Játékkal- Mesével Óvoda Kossuth utcai és Alkotmány utcai egysége
- Bástya Óvoda
- Balaton Óvoda
- Kisdeák Evangélikus Óvoda
- Szmere Bertalan Általános Iskola
- Hild József Általános Iskola
- Váci utcai Ének-zenei Általános Iskola
- Eötvös József Gimnázium
- Xantus János Két Tanítási Nyelvű Gimnázium
- Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Zeneművészeti Szakgimnázium
- ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium
- Veres Pálné Gimnázium
- Belvárosi Tanoda Alapítványi Gimnázium
- Deák Téri Evangélikus Gimnázium
- Szent-István Magyar- Angol Két Tanítási nyelvű Általános Iskola
- Innovatív Technikum, Gimnázium és Szakképző Iskola
- Piarista Gimnázium

A munkakör ismertsége és elismertsége növekedett az elmúlt évhez képest, a szociális segítők a személyes kapcsolataik kiépítésében látják eredményességüket. Az intézmények többségével hatékony, szoros együttműködésen alapuló kapcsolat alakult ki az évek során, az ott dolgozó gyermekvédelmi felelősökkel, pedagógusokkal, pszichológusokkal, védőnőkkel.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység ellátáshoz elengedhetetlen a folyamatos, partnerségen alapuló együttműködés a nevelési-oktatási intézmény dolgozói és a szociális segítő között. A Munkacsoport szociális segítőinek elsődleges feladata, hogy a nevelési-oktatási intézmények egyéb szakembereivel (pl.: óvoda-iskola pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, óvodai-iskolai védőnő, orvos, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős) közös és hatékony munkát alakítson ki. Szakmai együttműködésük során közösen végeznek heti rendszerességgel pl. az óvoda-iskola pszichológusokkal csoportfoglalkozásokat. A 2024-es évben lehetőség nyílt 2 oktatási intézményben: a Hild József Általános Iskolában és a Piarista Gimnáziumban, hogy megszervezésre kerüljön a mentálhigiénés team, melynek tagja az óvodai- és iskolai szociális segítő is. A mentálhigiénés team áll/állhat: óvodai- és iskolai szociális segítő, óvoda/iskola pszichológus, védőnő, pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A team tagjai segítik egymás munkáját speciális tudásukkal, egyéni ismereteikkel, információs bázisukkal. A következő évben tervezzük további mentálhigiénés teamek kialakítását az V. kerületi intézményekben.

Munkacsoportunkban egy szociális segítőnek átlagosan 3 nevelési- oktatási intézménnyel van megbízási szerződése, ahová heti rendszerességgel járnak ki a kollégák. Minden intézményben hetente 2 óra ügyeleti időt tartanak a szociális segítők. Ügyeleti időben történnek (szükség esetén más időpontokban is) az egyéni konzultációk a gyermekekkel, szülőkkel, pedagógusokkal vagy más szakemberekkel az intézményekben. Ezen felül heti rendszerességgel tartanak minden intézményben csoportfoglalkozásokat is. A csoportfoglalkozások témái az intézmények igényeire, a gyermekközösségek sajátosságaira támaszkodnak. A kollégák heti rendszerességgel átlagosan 3-4 csoportfoglalkozást tartanak, 2-3 gyermekkel egyéni segítő beszélgetéseket folytatnak, konzultálnak a pedagógusokkal, szülőkkel, vagy más szakemberekkel, ellátják észlelő- és jelzőrendszeri feladataikat, nyomon követik az intézményükbe járó veszélyeztetett gyermekeket.

A köznevelési intézményekben megjelenő problémás esetek nagy része továbbra is az iskolai bántalmazás (iskolai szinten és/vagy az online térben), osztályközösséget érintő nehézségek, szorongásoldás, viselkedési zavarok, szülőkkel való konfliktus helyzet, migráció és integráció, illetve pedagógiai szakvéleménnyel és jelzéssel kapcsolatosak, ezekben a témákban érkeztek kérdések, megkeresések a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

Az óvodákban, iskolákban nagy számban vannak különböző speciális nevelési igényű gyermekek, több nevelési- és oktatási intézményben előfordul autizmus spektrumzavarral élő gyermek, valamint BTM-es, SNI-s és ADHD-s gyermek. A problémák súlyossága függvényében többször volt szülőkonzultáció, több esetben került sor gyermekvédelmi jelzés megírására. Jelzés lett küldve több esetben: pl.: elhanyagolás, étkezési zavar, bullying, indulatkezelési problémák, bántalmazás miatt. A gyermekvédelmi ügyekkel kapcsolatban szoros együttműködés van a Szolgálat munkatársaival és kezd elmélyülni a jelzőrendszer tagjaival. Az óvodai- és iskolai szociális segítők rendszeresen részt vettek az esetmenedzserek, családsegítő szakemberek által szervezett esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Amennyiben szükséges volt, jelzéssel éltek a Család- és Gyermekjóléti Központok felé.

Az óvodai- és iskolai szociális segítők tevékenységei

Egyéni segítség keretein belül:

- Tanácsadás a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más problémát okozó területein, iskolákban jelentkező problémák kapcsán
- Információnyújtás elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a szociális ellátórendszerrel, ügyintézésben való segítségnyújtás
- Közvetítés a szülő-pedagógus, pedagógus-gyermek, gyermek-gyermek közötti konfliktusban, részvétel a pedagógus-szülő, gyermek-gyermek és szülő-szülő közötti megbeszélésen
- Pedagógus részére konzultációs lehetőség biztosítása
- Közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez
- Tanulók számára egyéni tanácsadás, a probléma megoldásában való segítségnyújtás

Közösségi munka keretein belül:

- Részvétel az intézmény által szervezett rendezvényeken, szülői értekezleteken, nevelőtestületi értekezleten
- Együttműködés az intézményeken belül a szülői szervezetekkel
- Együttműködés kialakítása a partner intézményekkel

Csoportban végzett munka keretein belül:

- Gyermek megfigyelése csoporthelyeztetben pedagógus megkeresésére
- Szükség esetén az intézményben dolgozó szakemberek munkájának segítése
- Csoportfoglalkozás megtartása gyermekek, fiatalok számára (társas kapcsolataik építésének vagy fejlődésének elősegítése, prevenciós tevékenység végzése)
- Kommunikációs kompetencia fejlesztésének támogatása
- Az óvodai és iskolai, valamint kollégiumi csoportban jelentkező nehézségek problémák kezelésének, megoldásának támogatása

A 2024-es évben intézményi szinten valósultak meg a csoportfoglalkozások mind az óvodások mind az iskolások részére. Főként az intézményekben zajlottak a pedagógus és szülőkonzultációk is.

A tavalyi évben a KENYSZI halmozott statisztikai adatai szerint **4261** ellátottat ért el a munkacsoport, **493** alkalommal került sor egyéni konzultációra és **307** csoportfoglalkozás valósult meg. A csoportfoglalkozásokat a legtöbb esetben sikerült páros vezetés mellett megvalósítani- a munkacsoporton belül vagy az adott intézményben dolgozó más segítő szakember bevonásával (pl.: pszichológus).

Az egyéni segítő beszélgetéseket a közintézményekben, illetve a Család- és Gyermekjóléti Központban is végeztünk.

A KSH nem halmozott adatai alapján a legtöbb egyéni konzultációt (gyermek, szülő, szakember) a 36-45 éves korosztállyal végeztük a 2024-es évben. Ez azt jelenti, hogy a nevelési-oktatási intézményekben a pedagógusokkal végezzük a legtöbb konzultációt. A legkevesebb egyéni konzultációt a 3-5 éves korosztállyal (óvodás korúak) végeztük. Ez abból adódik, hogy a kerület óvodaiban az egyéni konzultációkat a gyermekkel az óvodapszichológus végzi.

A nyári napközis tábor jó lehetőséget nyújtott a szakmai beszélgetésekre a pedagógusokkal, védőnőkkel, az óvodákban és iskolákban dolgozó szakemberekkel. Lehetőségünk volt arra, hogy az intézményekben megjelenő igényekre, szükségletekre reflektálva állítsuk össze a munkacsoport által kínált prevenciós programfüzetet, amelyet minden intézményhez el is juttattunk.

A kerületben minden évben megrendezésre kerül a Hárshégyi nyári tábor, melyen az V. kerület összes óvodája és általános iskolája részt vehet. Szervezett keretek között zajlottak a kézműves, játékos foglalkozások a gyermekeknek, amelyeken a részvétel önkéntes volt. A tábor az Önkormányzat szervezésében valósult meg, ahol az óvodai- és iskolai szociális segítők minden nap (hétfőtől-péntekig) foglalkozásokat tartottak a résztvevőknek. A programokon, foglalkozásokon átlagosan 10-20 gyermek vett részt. Lehetőség volt az alkotás mellett beszélgetni a gyermekekkel, így szeptemberben már ismerősként láthatták viszont az óvodai- és iskolai szociális segítőt. A nyári táborban tavaly több gyermekvédelmi jelzés megírása is szükségessé vált, ellentétben a korábbi évekkel.

Továbbra is problémát látunk abban, hogy a nyári táboroztatás csoportfoglalkozásai adminisztrációját a KENYSZI rendszerben nem tudják rögzíteni azon óvodai- és iskolai szociális segítők, akiknek a rendszerben nincsen a nevéhez rendelve óvoda vagy általános iskola, hiszen ők középiskolákban végzik mindennapos munkájukat a tanévben.

A nyár folyamán elkészített és szeptemberben kiküldött programfüzetből választhattak a pedagógusok, hogy milyen csoportfoglalkozást szeretnének kérni óvodai csoportjuk, illetve iskolai osztályuk részére. Amennyiben a kínálatban nem szereplő témában keresték az óvodai- és iskolai szociális segítőt, reagáltunk az igényekre. Voltak állandó, egész éven át tartó csoportok, valamint alkalmi, prevenciós csoportok is.

- **Óvoda:** szociális készségfejlesztő, önértékelést növelő csoport; iskola-előkészítő csoport
- **Általános iskola:** antibullying program; szorongásoldó csoport; tanulásmódszertan; pályaaorientáció; függőségeink, drogprevenció; önbecsülés, önbizalom, önismert
- **Középiskola:** antibullying program; tanulásmódszertan; pályaaorientáció; függőségeink, drogprevenció; elsősegély; felhőn szállók program; bűn-, áldozattá válás megelőzési és drogprevenciós csoport

Szociális készségfejlesztő, önértékelést növelő csoport

A foglalkozások célja a gyermekek szociális- és kommunikációs készségeinek, önismeretének fejlesztése, az óvodáskorban gyakran megjelenő szorongás csökkentése. A kiscsoportos foglalkozások során célunk az 5-6 éves gyermekek szociális- kommunikációs, érzelmi és pszichés fejlődésének támogatása. Mesékbe szöve moztatjuk meg a gyermekek fantáziáját, belső erőit. A játékok, relaxációs gyakorlatok és művészetterápiás eszközök segítségével fejlesztjük az önkifejezés képességét, és az érzelmi intelligenciát

Iskola-előkészítő csoport

Az iskolaérettség komplex fogalom: magába foglalja a testi, értelmi, érzelmi, lelki, idegrendszeri és szociális érettséget. Nem egyik napról a másikra következik be, ez egy folyamat, amely általában ugrásszerű változásokkal jár. Az iskola előkészítő csoportok alkalmain kiemelten figyelünk az olyan tanulási és fejlesztési fókuszokra, mint a finommotorika, a mozgás, vagy az érzelmi intelligencia. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy az 5-6

éves gyermekek önállóan is meg tudjanak oldani feladatokat. A kognitív képességek fejlesztése a személyre szabott kiscsoportos foglalkozások révén hatékonyabb. Heti egy alkalommal, alkalmanként 45 perces foglalkozásokon mélyülnek el a gyerekek a tudás kalandos világában.

Anti-bullying program

Az iskolai és az online bántalmazás (bullying, cyberbullying) megelőzésére és kezelésére szolgáló csoportfoglalkozásokon azokat a készségeket fejlesztjük, amelyek alkalmassá teszik a bántalmazásban különböző szerepekben érintett diákokat arra, hogy megállítsák a bántalmazást. A foglalkozások alkalmával nagy hangsúlyt fektetünk a szociális, valamint a kommunikációs készségek fejlesztésére, mozgásos, játékos, interaktív formában. Segítjük a pozitív társas kapcsolatok, a barátságos légkör, és a befogadó közösség kialakulását az osztályban.

Szorongásoldó csoport

Az iskolába járás sokszor fárasztó, a játékos tevékenységek és a kreativitás gyakran háttérbe szorul. Egy elfogadó légkörben új életre kelhet a kreativitás, a problémamegoldó-készség, a foglalkozások során a gyerekek egyre jobban megismerik saját erőforrásaikat, amelynek segítségével könnyebben boldogulnak a hétköznapiakban, csökken a szorongásuk, könnyebben kapcsolódnak társaikhoz és saját belső világukhoz. Mindezek mellett fejlődik többek között a figyelemmegtartó képességük, a verbális és nonverbális kifejezőkészségük és a testtudatuk is. Célunk, hogy a gyermekekkel zenés, játékos feladatokkal vezessük le a bennük rejlő szorongást és feszültséget.

Tanulásmódszertan

A foglalkozások során keressük a válaszokat a "Miért fontos tanulni? Akarok-e tanulni? Hogyan tudok hatékonyan tanulni? Milyen feltételek szükségesek ehhez?" kérdésekre. Együtt gondolkodunk a tanulás, illetve nem tanulás következményeiről, valamint gyakorlati eszközöket nyújtunk a hatékony tanuláshoz. Beszélgetünk a tanulás és az életcélok összefüggéséről, kapcsolódásáról.

Pályaorientáció

A pályaorientációs foglalkozásokon együtt átgondoljuk, hogyan, milyen szempontok alapján válasszunk pályát, áttekintjük a különféle foglalkozási csoportokat. Az egyéni képességek felmérése, illetve pályaorientációs kérdőívek kapcsán lehetőség van személyes konzultációra is.

Függőségeink, drogprevenció

A szenvedélybetegségekkel (szer- és viselkedésfüggőségek) kapcsolatos foglalkozások keretében pontosítjuk, hogy mit jelent a függőség, – kritériumok, jellemzők, csoportosítás, valamint a környezetünkben előforduló függőségek elemzése is téma lehet. Szót ejtünk a kipróbálás kockázatairól és a döntéseinkről, személyes felelősségünkről. Kiemelten beszélgetünk a képernyő- és kutyüfüggőségről, amelynek része az önmonitorozás, és a lehetséges következmények felmérése és az alternatívák összegyűjtése.

Önbecsülés, önbizalom, önismeret

Az önbecsülés, önbizalom, önszeretet képezi az egészséges személyiség alapját. A foglalkozások keretében beszélgetünk arról, hogy mi táplálja az önbecsülésünket, hogyan hat

önbizalmunk szintje döntéseinkre, kudarcainkra, sikereinkre. Foglalkozunk az alacsony önbecsülés következményeivel, valamint azzal, hogyan fejleszthetjük, ill. védhetjük meg az önbecsülésünket rövid és hosszú távon. Az önbecsülés fiatal korban történő fejlesztése a későbbi sikeres életutat alapozhatja meg.

Elsősegély

Ki ne találkozott már volna kisebb balesetekkel az iskolában, otthon vagy az utcán? A foglalkozások során a gyerekek és tanárok megismerkedhetnek az elsősegélynyújtás fogalmával, az alapszintű újraélesztéssel, legalapvetőbb sérülés- és betegségtípusokkal. A gyakorlat orientált csoportfoglalkozás keretein belül pedig elmélyíthetik tudásukat és kipróbálhatják a különböző fogásokat és az elsősegély nyújtás gyakorlati menetét.

„Felhőn szállók” program

A program célja egy olyan támogató közeget teremteni, amely az érdeklődők számára mely a későbbiekben is elérhető.

Érintett témák:

- Tervek, célok, álmok vágyak, jövőkép, pályaorientáció
- Függőségek fogságában – drog, internet, játék
- Kapcsolatok hálójában – párkapcsolati, családon belüli és interneten jelenlévő abúzus

Célunk biztonságos, nyílt kommunikáció segítségével a probléma felismerése és megoldása a megjelölt témakörökben. Különböző korosztályokat érintő mindennapi kérdésekre keressük közösen a választ, egyénileg és csoportosan egyaránt.

2024-ben a legtöbb csoportfoglalkozást a kerület általános iskoláiban tartottunk a 6-13 éves korosztály számára. A kerületi középiskolákban - a KSH nem halmozott adatai alapján - a második legnagyobb számú csoportokat vezettük a 14-17 évesek körében. Az óvodai csoportok száma a tavalyi évben a harmadik helyre kerültek, ez adódhat abból, hogy az óvodai csoportok általában hosszabbak (10 alkalmasak, vagy egész éven át tartó), szemben az általános- és középiskolai csoportokkal, amelyek általánosságban csoportonként rövidebbek (5 alkalmasak). A legalacsonyabb számadat a szülőcsoportok, illetve pedagóguscsoportok voltak, amire észrevételeink szerint egyre nagyobb az igény a kerület intézményeiben.

Munkánkat a 2024-es évben havi rendszerességgel csoportos, illetve vezetői egyéni szupervízió mellett végeztük, valamint szoros szakmai kapcsolatot tartottunk fenn a társszakmák képviselőivel.

A 2024-es év munkájának összefoglalásaként elmondható, hogy az intézményekbe járó gyermekekkel és az intézményekben dolgozó pedagógusokkal és más szakemberekkel, továbbá a szülőkkel a személyes kapcsolat egyre fontosabbá vált. Egyre nagyobb az intézmények részéről az igény arra, hogy tájékoztatást kapjanak az a Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtható szolgáltatásokról és az észlelő- és jelzőrendszer működéséről. Az előző évekhez képest szorosabb kapcsolat alakult ki az intézményekkel és több megkeresés is érkezett, mint a 2023-as évben. Sikeres együttműködésük az V. kerületi intézményekkel az is bizonyítja, hogy a tavalyi évben 2 oktatási intézményben is sikerült megvalósítani a mentálhigiénés team megszervezését és működtetését. Szakmai céljuk a kialakult jó kapcsolatok megőrzése és az új kapcsolatok kialakítása, elmélyítése, a jelzőrendszer működtetése, megerősítése, valamint a

prevenációs munka folytatása. Fontosnak tartják, hogy az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység minél szélesebb körhöz eljussanak (pedagógusok, szülők, gyermekek, valamint egyéb segítő szakemberek).

V. 2. 4. A Család- és Gyermejjóléti Központ kapcsolatrendszere

Mint az már az előzményekből is kitűnik a Család- és Gyermejjóléti Központ, különösen, ha az összes hozzá tartozó szakmai egységet nézzük, számos intézménnyel, észlelő- és jelzőrendszeri taggal, civil szervezettel áll kapcsolatban. Munkájuk során szorosan együttműködnek az Egyesített Szociális Intézmény minden ellátási egységével, ezen kívül számos külső szereplővel is aktív kooperációt folytatnak ügyfelek érdekében, kapcsolatrendszerünk fenntartására, bővítésére kiemelt figyelmet fordítanak.

Elengedhetetlen partnereik a következő szakmaterületeket ölelik fel:

- önkormányzati igazgatás szervei
- társszervek, szociális és gyermekvédelmi alap- és szakellátás intézményei, tartós- és átmeneti ellátást nyújtó szociális intézmények
- köznevelési intézmények, pedagógiai szakszolgálatok
- egészségügyi szolgáltató- és ellátórendszer
- a Kormányhivatal gyámügyi és hatósági osztályai
- ügyészség, bíróság
- pártfogó felügyelők
- rendőrség
- idegenrendészeti szervek
- áldozatvédelem
- civil szervezetek
- egyházak és egyházi fenntartású szervezetek

Az intézmény kapcsolatrendszere számottevően bővül. Ebben komoly szerepet játszik, hogy fokozott figyelmet fordítanak a már működő partneri kapcsolataikra, és rengeteg energiát fektetnek a lehetséges új együttműködési lehetőségek megtalálásába, kialakításába.

V. 2. 5. Észlelő- és jelzőrendszer

Az észlelő- és jelzőrendszer megszervezése, működtetése, koordinálása a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat feladata. Ennek megfelelően figyelemmel kíséri az illetékességi körébe tartozó településen élő gyermekek szociális és családi helyzetét, szociális ellátások iránti esetleges igényeit, kiépíti és működteti a jelzőrendszert, amely lehetővé teszi a gyermekek veszélyeztetésének felismerését, a jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzéseket fogadja és a veszélyeztetés gyanújának megalapozottsága esetén, a gyermek és a család szükségleteihez igazodó intézkedéseket tesz. Az észlelő és jelzőrendszer több szintűvé válásával a Központ is komoly szerepet kapott a tudásmegosztás, adatgyűjtés és feldolgozás, illetve a koordináció területén.

A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat munkájában prioritást élvez az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak mélyebb megismerése, minőségi személyes kapcsolatok kialakítása, tevékenységük, sajátosságai feltérképezése, érdekelté tevésükkel stabil együttműködői, támogatói bázis kialakítása. Deklarált céljuk, hogy a jelzőrendszer intézményeivel megértésen, asszertivitáson, kölcsönös segítségnyújtáson, közös feladatvállalásokon alapuló együttműködési rendszert hozzanak létre, amelyben éreztetik megbecsülésünk és támogatásunk irányukban és megteremtik a feltételeit a kreatív, ösztönző szakmai munkának. Mindezek érdekében folyamatosan igyekeznek információt, segítséget nyújtani a velünk együttműködő partnereink számára, teret adnak elképzeléseiknek, megismertetik velük módszereinket, kiközzítetik személyes szolgáltatásainkat, komolyan véve tudásközpontként betöltendő szerepüket.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai a mai napig erős fenntartásokkal viseltetnek a gyermekvédelmi munka iránt és számos tévhit, félreértés övezi tevékenységüket. Igyekeznek ezekre az előítéletekre rácafolni, hiszen elsődleges és legfontosabb céljuk, a problémák megelőzése. Ennek okán hangsúlyossá vált szakmai munkánkban a prevenciós szemlélet elterjesztése. Nem a jelzőrendszeri tagok szankcionálásában, hanem a folyamatos edukációban, a problémák megoldására való nyitottságban, a szolgáltatások testreszabásában és a sokrétű együttműködésben látják a jövő útját.

2025. évi elképzelések, célok

A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységeiben az üres státuszok feltöltésre kerültek, a személyi állomány a lehetőségekhez mérten stabilizálódott. A szervezeti kultúra gyökeres átalakítása, a probléma megoldás, feladatmegosztás és a változásmenedzsment minél hatékonyabbá és tudatosabbá tétele, a külső és belső együttműködések javítása, kapcsolatrendszerünk bővítése, külső szolgáltatások bevonása, illetve a dolgozói juttatási rendszerek kreatív bővítése folyamatos feladatot jelent a menedzsment számára, azonban az ebbe fektetett energia megtérülése a szakmai minőség javulásában egyértelműen detektálható.

Fontos számukra, hogy kollégáink motiváltan, a lehető legmagasabb szakmai színvonalon végezzék munkájukat, ezért biztosítják számukra a rendszeres csoportos- és egyéni szupervíziót, ezen kívül a mentálisan megterhelő szakmai helyzetek feldolgozásához mentálhigiénés tanácsadás igénybevételének lehetőségét. A vezetői team folyamatosan részt vesz szupervíziókon, ahol egyéni- és csoportos formában kapnak segítséget a team munkájának segítéséhez, motivációjuk, innovatív szemléletük fenntartásához és a hétköznapi felmerülő nehéz helyzetek kezeléséhez. Szeretnék, ha intézményünket tartósan a nyílt kommunikáció, az asszertív problémamegoldás, a feladatellátáshoz és szolgáltatásokhoz való rugalmas, hatékony hozzáállás, a támogató, nyitott és innovatív szakmai légkör jellemezné.

A szolgáltatások 2023. áprilisi integrálását követően a 2024. évben szisztematikus szakmai alapozó munkát végeztek, melynek célja a profiltisztítás, a feladatok és hatáskörök pontos tisztázása, a jogszabályok, szakmai protokollok megfelelő alkalmazása, a szakmai és szakmaközi együttműködések új szintre emelése, a szakmai kompetenciák fejlesztése, illetve az adminisztratív követelmények teljesítése volt.

Mint ahogy az elmúlt években is, folyamatosan látogatják a területen működő észlelő- és jelzőrendszeri tagokat, intézményeket, részt vesznek a köznevelési intézmények rendezvényeink, találkozunk a szülői munkaközösségekkel, közvetlenül szólítják meg célcsoportjukat a szolgáltatások újra hangolása érdekében. Nagy erőfeszítéseket tesznek a folyamatos információ visszacsatolás, tájékoztatás megvalósítása érdekében is.

Továbbra is arra törekednek, hogy egy nyitott, rugalmas, az helyi igényekre érzékenyen reagáló szolgáltatást biztosítsanak a belvárosi lakosoknak és olyan segítséget tudjunk nyújtani számukra, mely élethelyzetüket, családi kapcsolataikat, körülményeiket pozitív változás irányába mozdítja el, és amely valódi választ ad problémáikra, nehézségeikre. Mindezt szeretnék úgy elérni, hogy közben aktív, kiegyensúlyozott kapcsolatot ápolnak a helyi intézményrendszerrel és együttműködő partnereinkkel.

Gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai működésével kapcsolatban átfogó kormányhivatali ellenőrzésre 2024. február 14-én került sor. Az ellenőrzés nem tárt fel törvényességi problémát vagy működési hiányosságokat. Észlelő- és jelzőrendszeri munkájukat jó gyakorlatként jellemezték.

VI. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

Az ellátási területen működő észlelő és jelzőrendszer megerősítése elengedhetetlen a minőségi gyermekvédelmi munka megvalósításához. A Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai folyamatosan látogatják a területen működő észlelő- és jelzőrendszeri tagokat, intézményeket, részt vesznek a köznevelési intézmények rendezvényeink, találkoznak a szülői munkaközösségekkel, közvetlenül szólítják meg célcsoportunkat a szolgáltatások újra hangolása érdekében. Nagy erőfeszítéseket tesznek a folyamatos információ visszacsatolás, tájékoztatás megvalósítása érdekében is.

A 2024. év egyik legfontosabb célkitűzése az észlelő- és jelzőrendszeri kapcsolatok még szorosabbra fűzése és az óvodai- és iskolai szociális segítők tevékenységének, intézményi jelenlétének megerősítése és ezzel együtt a prevenciós tevékenységek kiszélesítése volt. A 2025. évben ezt a munkát kívánják folytatni a köznevelési intézményekben a mentálhigiénés csapatok megalakításával és a gyermekvédelmi munka még aktívabb koordinációjával. 2025-ben szolgáltatási minőség megtartása mellett intenzív családmegtartó szolgáltatás bevezetését tervezik, melynek célja a veszélyeztető családi miliő analitikus szakmai segítségnyújtással történő felszámolása és a gyermekek családban történő biztonságos nevelkedésének elősegítése. Ehhez a munkához és a családi és egyéni működési rendszerek jobb megértéséhez nyújt majd kiegészítő szolgáltatást a szociális diagnosztika, aki egy speciális mélyinterjú technikával térképezi fel a meglévő erőforrásokat, a fejlesztendő támogatandó területeket és a

szolgáltatási igényeket ügyfeleinknél. 2024 év végétől heti 20 órában gyermekpszichológiai tanácsadást is tudnak biztosítani, mely régi igényként fogalmazódott meg az ügyfelek és az észlelő- és jelzőrendszer tagjai részéről. 2024. évben létrejött a Falk Miksa utcai telephelyen egy olyan közösségi helyiség, mely szakmai megbeszéléseknek, szupervíziós alkalmaknak, képzéseknek nyújt méltó helyszínt. Ennek a térnek tartalommal való megtöltését már megkezdték és a 2025. évben több egyeztetés, továbbképzés helyszínének is szánják.

VII. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

A Rendőrség kerületi szerve aktív tagként kiemelt szerepet tölt be a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum közbiztonsági és megelőzési munkacsoportjában és szoros együttműködésben dolgozik együtt a Belvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival a bűnmegelőzés területén.

2024-ben a kerületi Rendőrkapitányság bűn és balesetmegelőzési előadásokkal, az „Ovi-zsaru” és „Pöttöm-Pandúr” projektekkel, a bűnmegelőzési tanácsadó előadásaival (pl.: „A szer, ami megváltoztat” – kábítószer-prevenációs téma), az „iskola rendőre” program biztosításával járult hozzá az intézmények munkájához. A helyi igényekre reagálva a már jól ismert programokon kívül csoportos foglalkozás keretében általános és középiskolások részvételével olyan témakörök kerültek feldolgozásra, mint a bulling, cyberbulling, bulibiztonság, kiberbiztonság, A „Jó hecc kontra bűncselekmény” téma köré szervezett előadásokra is volt igény, melyek a gyermekek bűnelkövetővé illetve áldozattá válását megelőzendő kerültek megrendezésre.

A Madarak és Állatok Világnapja alkalmából a kerületi óvodák és iskolák számára a Kapitányság versmondó, meseíró és rajz pályázatot szervezett, melyen szinte minden intézmény képviseltette magát.

A rendőrség prevenciós programjai során kiemelt figyelmet fordít a helyi szinten jellemző bűncselekmények elkövetésének megelőzésére. Az új veszélyeztető jelenségekre is rugalmasan reagálnak, így az illegálisan forgalomba kerülő elektromos dohánytermékek egy új generációja, az Elf bar és a Poco bar használat okozta egészségkárosodás következményeire is felhívták a gyermekek és szülei figyelmét.

Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó tevékenységét azonban nagyban nehezíti, hogy a köznevelési intézmények egyre kevesebb szabad óraszámot tudnak biztosítani prevenciós programok átfogó megszervezéséhez. Mindeközben konkrét események, helyzetek, ügyek kapcsán az oktatási intézmények, szülők, továbbá a jelzőrendszer tagjai is egyre gyakrabban kérnek segítséget, illetve a Kapitányság álláspontját különféle kérdésekben.

A Kapitányság rendszeresen szervez ágazatközi fórumokat, megbeszéléseket és közvetíti a kerületben gyermekvédelem területén dolgozó munkatársakat szakmai továbbképzéseire, tematikus szakmai napjaira.

A kerületi Rendőrkapitányság kiemelten foglalkozik az elkövetővé és az áldozattá válás megelőzésével. A kerületi szórakozóhelyeken és környékükön elkövetett bűncselekményekben a fiatalok komolyan érintettek. A rendőrség munkatársai folyamatosan jelen vannak a frekvenciát, fiatalok által gyakran látogatott köztereken, szórakozóhelyek közelében.

Hozzá tartozók közötti erőszak cselekmények az elmúlt években egyre gyakrabban fordulnak elő. Az ideiglenes távollattással kapcsolatos feladatokat a Készletléti Osztály munkatársai látják el, akik fel vannak ruházva a határozatok meghozatalához szükséges kiadmányozási jogkörrel, és nagy alapossággal vizsgálják a távollattás lehetőségeit.

A családon belüli erőszakos és a kiskorú veszélyeztetettségét felvető ügyekben a Kapitányság együttműködik a kijelölt koordinációs szervezetekkel, illetve a gyermekvédelmi szolgáltatókkal és hatósággal.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata számos civil szervezettel áll kapcsolatban. A Máltai Szeretetszolgálattal, az Oltalom Karitatív Egyesülettel, az Értelmi Fogyatékosok és Segítők Országos Szervezetével, Motiváció Alapítvánnyal, a Vöröskereszt V. kerületi szervezetével, a Félúton Alapítvánnyal, a Közösségi Szolgáltatások Alapítványával, a Katolikus Karitás RÉV Szenvedélybetegeket Segítő Szolgálatával, a kerületi Segítő Szeretet Karitás Csoporttal, valamint a Nagycsaládosok Országos Egyesületével dolgozik együtt egy-egy eset kapcsán.

A Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft által működtetett Belvárosi Közösségi Tér programjai széles körű szolgáltatásokat nyújtanak az V. kerületben élő családoknak, a család legkisebb tagjaitól az idősebbekig. Tevékenységének célja, hogy ingyenes szolgáltatásokkal és programokkal biztosítsa a belvárosi polgárok szabadidejének hasznos és tartalmas eltöltését, gyermekek fejlesztését, szülők kompetenciáinak bővítését-erősítését.

Mint minden évben, úgy ebben az évben is, adományok osztásával a Magyar Vöröskereszt kerületi csoportja nagymértékben segítette a szociálisan rászoruló családokat, valamint családi programok szervezésével segítette a helyi lakosságot.

A családok átmeneti otthona szolgáltatást ellátási szerződés keretében biztosítja a kerületi lakosok számára az S.O.S. Krízis Alapítvány.

A kerületben megvalósuló utcai szociális munkát ellátási szerződéssel az Oltalom Karitatív Egyesület végzi a belvárosban a hajléktalan emberek segítése érdekében. Munkájáról havi szinten beszámol, ezáltal naprakész információval látja el a kerületet.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálat szenvedélybetegeknek segít függőségeik kezelésében, az azokhoz vezető utak felismerésében, a segítségre való igény elfogadásában.

A Nyugodt Szív a Lakhatásért Közhasznú Alapítvány olyan családoknak és embereknek segít, akiknek lakhatásuk megőrzése, a hajléktalanság megelőzése, a méltó lakhatási körülmények megteremtése érdekében támogatásra van szükségük.

Összegzés

Az önkormányzatoknak jogszabályi kötelezettségeik vannak a gyermekek védelmére és jólétére vonatkozóan. Ugyanakkor erkölcsi kötelességük is, hogy minden gyermeknek biztosítsák a boldogulás lehetőségét, függetlenül származásától vagy családi helyzetétől.

Elmondható, hogy Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata sokszínű támogatási és szolgáltatási palettát kínál a kerületben élő gyermeket nevelő családok számára, hiszen tudja, hogy a gyermekek jelentik a közösség jövőjét – a befektetés az ő jólétükbe hosszú távon a társadalom fejlődését és fenntarthatóságát szolgálja. Az egészséges, jól támogatott gyermekekből válik a jövő aktív, felelősségteljes és produktív felnőtt lakossága. A gyermekbarát környezet kialakítása – például biztonságos közterek, minőségi oktatás, szabadidős lehetőségek, megelőző szolgáltatások biztosítása – hozzájárul egy élhetőbb, befogadóbb közösséghez. A gyermekjóléti programokba való korai befektetés csökkentheti a későbbi szociális, egészségügyi és igazságügyi kiadásokat. A megelőző intézkedések révén elkerülhetők a súlyosabb problémák, mint például a fiatalkori bűnözés vagy az iskolai lemorzsolódás. Ez nemcsak az itt élő és tanuló gyermekeknek, hanem az egész lakosságnak előnyére válik.

Budapest, 2025. március 28.

Forró Rita
intézményvezető

